

UVODNIK

V februarški številki smo predstavili **Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti**. Ker se bliža 1. april, prvi rok za oddajo vaših vlog, je Ministrstvo za kulturo na spletni strani (<http://www.mk.gov.si/si/postopki/knjiznicarstvo/>) objavilo **seznam najpogostejših vprašanj in odgovorov** na to temo. V primeru nejasnosti v zvezi s Pravilnikom vam priporočam, da skušate rešitev najprej poiskati med navedenimi odgovori.

Druga aktualna tema, o kateri smo že pisali v Knjižničarskih novicah, je umestitev knjižničnih delavcev v novem plačnem sistemu. V tokratni številki objavljamo pismo, ki ga je ZBDS naslovil na Ministrstvo za javno upravo ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Z njim želi Ministrstvu opozoriti na neustrezno umestitev visokošolskih knjižničarjev v obstoječem plačnem sistemu.

Z velikim veseljem objavljamo čestitko dr. Mariji Petek, dobitnici Emeraldove nagrade za izjemen članek. Tudi uredništvo Knjižničarskih novic se pridružuje čestitki.

Metka Sternad je pripravila prispevek o strokovni novosti - spremembi UDK vrstilcev s področja korporacij. Primerja-

vo dveh folksonomij pa predstavljata **Robert Matoh** in **Aljoša Koželj**.

Poleg LibraryThing se knjižnice soočajo tudi z drugo »konkurenco«. Več o tem si lahko preberete v prispevku **Jana Pisanskega**. Konkretno načine motiviranja mladih za branje in obiskovanje knjižnice ter svoje izkušnje z osnovnošolci predstavlja **Gregor Škrlič**.

Digitalizacijo kulturne dediščine opisuje **Darja Peperko Golob**, njeno uničevanje pa **Tomaž Bešter**.

ZBDS najavlja tiskovno konferenco ob izidu Smernic za knjižnične storitve za zapornike, objavljamo tudi naročilnici za nakup publikacij ZBDS, nekatere pa lahko prejmete brezplačno.

Objavljamo tudi povabilo na konferenco *Emerging trends in technology*, program okrogle mize *Upravljanje i osiguranje kvalitete* ter seznam izobraževanj za knjižnične delavce.

Silva Novljan je predlagala novo rubriko. Imate tudi v predlog za izboljšavo Knjižničarskih novic? Posredujte ga na icb@nuk.un-lj.si.

Damjana Vovk

Kazalo:

Uvodnik	1
Ujeta misel	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Spremembe vrstilcev UDK v skupini 06	3
Analiza in predstavitev dveh folksonomij	4
Dr. Marija Petek prejemnica Emeraldove nagrade za izjemen članek	9
Odprto pismo	10
Konkurenca	18
Na zmenek z nelagodjem	19
Pripoved o gradu Žužemberk	21
Emerging trends in technology	21
Naj knjiga na OŠ Prule	22
„Knjižnične pravice uporabnikov s posebnimi potrebami“	26
Naročilnici za publikacije ZBDS	27
Napovednik spomladanskih izobraževanj	29
Najava: Upravljanje i osiguranje kvalitete	30
Seznam novosti v ICB	31

UJETA MISEL

Prijazne knjižnice nam ne zaračunavajo članarine,
ker nam privoščijo tudi kavico, plesni tečaj, obisk kina, galerije...

Uporabnica Silva Novljan

OBVESTILA

KOLEDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

TUJINA

(izbor za obdobje april 2009 – junij 2009)

- **17.4.2009**, Reka, Hrvaška, *2. okrogli stol: Knjižnice i suvremeni management*, marija.segota-novak@gkri.hr
- **28.4.2009**, Dunaj, Avstrija, *Symposium "Dewey goes Europe: on the use and development of the Dewey Decimal Classification (DDC) in European libraries"*, http://www.onb.ac.at/ev/files/symposium_dewey.pdf
- **4.-6.5.2009**, Mendellin, Kolumbija, *2nd International Congress on Information Science Research*, <http://bibliotecologia.udea.edu.co/index.php>
- **7.-9.5.2009**, Dunaj, Avstrija, *EBLIDA annual Council Meeting*, <http://www.eblida.org/>
- **7.-10.5.2009**, Michigan, ZDA, *44th International Congress on Medieval Studies: Book Technologies*, <http://www.wmich.edu/medieval/congress/index.html>
- **12.-14.5.2009**, Pretorija, JAR, *African Digital Scholarship & Curation 2009*, <http://www.library.up.ac.za/digitalscholarship.htm#admin>
- **13.-15.5.2009**, Santo Domingo, Dominikanska republika, *2nd World Congress Information and Knowledge: Technology Issues*, <http://www.documentalistas.com/events/2wc09/>
- **25.-30.5.2009**, Dubrovnik, Hrvaška, *LIDA*, <http://www.ffos.hr/lida/>
- **26.-29.5.2009**, Chania, Grčija, *QQLM2009: Qualitative and Quantitative Method in Libraries*, <http://www.isast.org/home.html>
- **28.-29.5.2009**, Gdansk, Poljska, *3rd International Baltic Conference on Library Management and Organization*, wypozyczalnia@ateneum.edu.pl
- **6.-14.6.2009**, Sudak, Ukrajina, *Libraries and Information Resources in the Modern World of Science, Culture, Education, and Business*, http://www.qpntb.ru/win/inter-events/crimea2009/eng/inf_let.php

- **9.-10.6.2009**, Ottawa, Kanada, *International Council for Scientific and Technical Information Conference 2009*, <http://icsti2009.org/>
- **15.-16.6.2009**, Georgetown, Malezija, *International Conference on Libraries*, <http://www.lib.usm.my/equip-usm/custom/icol2009.jsp>
- **23.-24.6.2009**, Vancouver, Kanada, *2nd International mLibraries Conference*, <http://library.open.ac.uk/mLibraries/>

SODELOVANJE NA POSVETOVANJU

(roki za oddajo povzetkov)

- **15.6.2009** za 15-18.9.2009, Graz, Avstrija, *30. Österreichischen Bibliothekartag: The ne(x)t generation: das Angebot der Bibliotheken*, eveline.pipp@uibk.ac.at

SODELOVANJE S PRISPEVKI

- **najboljši študentski članek: razpis**
K. G. Saur Verlag, An Imprint of Walter de Gruyter GmbH & Co. KG je objavil v reviji *Libri* razpis za najboljši študentski znanstveno-strokovni prispevek v letu 2009 (Best *Libri* Student Paper 2009). Vsi dodiplomski in podiplomski študenti so vabljeni, da pošljejo svoje prispevke do 31. 5. 2009. Tema ni določena, vendar pa je v prispevku potrebno izpostaviti vsaj eno aktualno problematiko s področja bibliotekarstva in informacijske znanosti. Nagrada znaša 500EUR in letno naročnino na revijo *Libri* za leto 2010. Več na: <http://www.librijournal.org/award.html>.
- Revija *Journal of Library Innovation* išče prispevke za prvo številko, ki bo objavljena januarja 2010. Rok za oddajo prispevkov je 1. 10. 2009. Več informacij na: <http://www.libraryinnovation.org/>

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: mag. Lenart Šetinc

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

VSEBINSKA OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

STROKOVNE
TEMESPREMEMBE VRSTILCEV UDK
V SKUPINI 06

UDCMRF 2006 prinaša spremembe tudi v skupini 06 (korporacije na splošno). Pri posebnih privesnih vrstilih v skupini 06 so mnogi vrstilci črtani in nadomeščeni v drugih skupinah, nekaj vrstilcev je dodanih, nekateri pa so dobili nov pomen.

Številne spremembe so v skupini 061 (organizacije in druge oblike sodelovanja). Ohranjeni so le vrstilci podskupin 061.1 (vladne organizacije) in 061.2 (nevladne organizacije). Posledica so tudi spremembe v skupini splošnih privesnih vrstilcev za obliko (06) (publikacije društev in organizacij). Do sedaj so bili vir splošnih privesnih vrstilcev (061)/(069) glavni vrstilci 061.1/.9, sedaj pa temu ni več tako.

V skupini 061.1 (vladne organizacije in sodelovanje) sta ukinjena podrobnejša vrstilca:

061.12 Akademije - rabi **001.32**

061.14 Pisarne - rabi **35.07, 354**

Kar nekaj sprememb je v skupini 061.2 (nevladne organizacije in druge oblike sodelovanja):

061.21 Organizacije s splošnim delovanjem - črtano

061.213 Mladinske organizacije in 061.215 Organizacije za odrasle s splošnim delovanjem - črtano, rabi **061.2** v kombinaciji s **-05**.

Primeri:

061.2-053.6 mladinsko društvo

061.2-057.75 društvo upokojencev

061.22 Organizacije za širjenje znanja, znanosti in kulture. Znanstvena društva - črtano, rabi **001.32**

061.23 po novem označuje organizacije s humanitarnimi in človekoljubnimi cilji. Ukinjeni so vsi podrobnejši vrstilci. Organizacije s posebnimi cilji in področji dela (prej pri tem vrstilu) označimo tako, da vrstilec 061 povežemo z dvopičjem z vrstilcem za dejavnost organizacije.

Primeri:

061.2:796.52 planinsko društvo

061.24 Odbori. Komisije - črtano, rabi **005.742, 005.743**

061.25 po novem označuje skrivne in delno skrivne organizacije in gibanja.

Primeri:

061.251 prostožidarstvo

Za združenja in zveze organizacij (prej pri tem vrstilu) rabi **005.72:334.7**.

Ukinjena sta tudi vrstilca 061.26 (mešane organizacije) in 061.28 (delovne skupine, učne skupine). Nadomeščena sta v drugih skupinah s sorodno vsebino.

061.3 Zborovanja. Simpoziji. Kongresi. Konference. Skupščine - črtano, rabi **005.745**. Posledično je črtan tudi splošni privesni vrstilec (063), ki smo ga uporabljali za označevanje publikacij s konferenc, kongresov, simpozijev.

061.4 Občasne razstave - črtano, rabi **069.9**

061.5 Poslovna podjetja - črtano, rabi **005.71, 334.72, 347.715**

Primeri:

334.72:615 farmacevtsko podjetje

061.6 Znanstveni in tehnični zavodi, centri - črtano, rabi **5/6:005.71**

061.7 Slavnosti. Prireditve. Predstavitve - črtano, rabi **394, 7.091**

Ukinjena sta tudi vrstilca 061.8 (druge legalne skupnosti, pravna telesa) in 061.9 (skupine ljudi s skupnimi interesi), ki sta prav tako dobila nadomestilo v drugih skupinah.

Metka Sternad
Narodna in univerzitetna knjižnica

ANALIZA IN PREDSTAVITEV DVEH FOLKSONOMIJ

Prispevek je nastal kot seminarska naloga pod mentorstvom izr. prof. dr. Alenke Šauperl in kot del obveznosti pri predmetu »Vsebinska obdelava« v študijskem letu 2008/2009. Predmet se je izvajal v tretjem letniku prvostopenjskega bolonjskega programa Bibliotekarstvo in informatika, glavni poudarki predmeta pa so bili spoznati problematiko in tehnike klasificiranja in gesljenja ter drugih načinov vsebinskega označevanja tiskanega, slikovnega in zvočnega gradiva v knjižnicah in drugih zbirkah. Tako smo lahko slušatelji omenjenega predmeta med drugim še dodatno poglobili znanje o t.i. kontroliranih (npr. geslovniki, tezavrih, klasifikacijskih sistemih) in nekontroliranih slovarjih, kamor med drugim uvrščamo tudi folksonomije. In prav iz tega področja sva si študenta 3. letnika izbrala seminarsko nalogo z zgoraj navedenim naslovom, v kateri sva najprej razjasnila koncept in namen folksonomij, v nadaljevanju pa analizirala izbrani folksonomiji glede na predlagane kriterije.

Uvod

Folksonomija je, kot ga definira Vander Wal, rezultat osebnega označevanja informacij in objektov (vse, kar ima URL naslov) za (lažji) kasnejši vnovični priklic. Označevanje oz. »tagging« poteka v digitalnem družbenem okolju, torej okolju, ki je dostopno vsem. V nasprotju s tradicionalnim predmetnim označevanjem, metapodatki pri folksonomijah niso generirani le preko strokovnjakov, temveč predvsem od ustvarjalcev in uporabnikov vsebin, zato so namesto oznak iz kontroliranega slovarja uporabljane prosto izbrane ključne besede. Folksonomija (izraz je sestavljen iz besed »folk« in »taksonomija«) je torej uporabniško generirana taksonomija (čeprav izraz »taksonomija« na tem mestu morda ni najbolj primeren).

Folksonomije so na svetovnem spletu postale popularne okoli leta 2004 kot del družbenih aplikacij, ki so vključevale družbeno označevanje in komentiranje fotografij. Označevanje, ki velja za eno glavnih karakteristik spleta 2.0, omogoča uporabnikom ne-strokovnjakom, da kolektivno klasificirajo in iščejo informacije. Nekatere spletne strani vsebujejo tudi t.i. »tag clouds«, torej nekakšne oblake oznak, ki služijo

predvsem njihovi vizualizaciji v folksonomiji.

Običajno so folksonomije osnovane na internetu, čeprav so rabljene tudi v drugih kontekstih, ustvarjene pa so kot skupek oz. agregat oznak številnih uporabnikov. Pri tem ob besedi agregacija mislimo predvsem na avtomatično združitev oz. spojitve vseh oznak. Označevanje pri folksonomijah je namenjeno lažjemu iskanju, najdenju in upravljanju po korpusu informacij. Dve splošno znani spletni strani, ki uporabljata tak način označevanja svojih vsebin, sta Flickr in Delicious.

Ker se folksonomije razvijajo v internetno posredovanih družbenih okoljih, lahko uporabniki odkrijejo, kdo je dodal določeno oznako in pri tem pogledajo še druge oznake, ki jih je ta oseba dodelila. Tako lahko odkrijemo, kako nek uporabnik interpretira in označuje določeno vsebino na način, da ima zanj smisel. Folksonomije se torej pojavljajo v spletnih skupnostih, ki uporabnikom spleta omogočajo označevanje in delitev uporabniško-generiranih vsebin (npr. fotografij) oz. sodelovalno označevanje že obstoječih vsebin, kot so spletne strani, knjige, dela v šolski in znanstveni literaturi ter blogi.

V nasprotju s knjižničnimi klasifikacijskimi sistemi, kjer za neko knjigo obstaja eno logično mesto v sistemu, za označevanje pri folksonomijah velja, da ni ne specializirano, ne hierarhično. Slednje pa lahko prinaša tako prednosti kot slabosti v primerjavi s hierarhičnimi taksonomijami. V knjižničnih klasifikacijah lahko opisujemo knjige, ki pokrivajo več tem hkrati. Toda fizično lahko knjiga obstaja le na enem mestu – in če je le na enem mestu, to pomeni, da ne more biti na katerem drugem. To pomeni, da moramo knjigi pri klasični klasifikaciji vedno določiti neko glavno temo. Tovrstnih fizičnih omejitev pa pri sistemih, ki uporabljajo folksonomije, nimamo. Tu je za katerokoli število povezav povsem mogoče, da so na več mestih v hierarhiji, v več hierarhijah, ali pa sploh niso v hierarhiji. Folksonomije, uporabniško-generirane klasifikacije, praviloma ne najdemo v abecednem niti v hierarhičnem zaporedju (izjema je morda Del.icio.us).

Prav tako je folksonomija izgrajena po metodi »od spodaj navzgor«, kjer so uporabniki udeleženi pri klasifikaciji, medtem ko za knjižnične klasifikacije velja taksonomija »od zgoraj navzdol«. V nasprotju z hierarhičnimi knjižničnimi klasifika-

cijami (npr. DDC in LCC) in tezavri, pri folksonomijah ne zasledimo omejitve pri izbiri oznak. Zato je pri folksonomijah ustvarjenih ogromno podobnih oznak, kar so nekateri strokovnjaki poimenovali "tag redundancy in folksonomy". Čep-rav gre za pojav, kjer bi učinkovita kontrola pri vnašanju novih oznak prišla prav, pa večina avtorjev opozarja, da teh orodij spletni servisi še ne posredujejo. Zaradi pomanjkanja terminološkega nadzora se tako še vedno pojavljajo oznake za izključno osebno rabo, sistemi pogosto omogočajo le uporabo enostavnih pojmov (ne tudi besednih zvez), dominantne tematike in izrazi so vidnejši in privilegirani od manj priljubljenih tematik, medtem ko Noruzijeva loči naslednje štiri glavne pomanjkljivosti folksonomij:

- Množina: Uporaba množine ter deli govora in črkovanja lahko spodkopljejo sistem oznak. Primer: če sta oznaki »Mačka« in »Mačke« različni, potem iskanje po eni ne bo vrnilo rezultatov, ki se nahajajo pod obema oznakama.
- Večpomenke: Večpomenka je beseda, ki ima dva ali več pomenov.
- Sinonimi: Sinonimi, različne besede s podobnimi ali enakimi pomeni, predstavljajo velik problem za sistem oznak zaradi nekonsistentnosti med termini, uporabljenimi pri označevanju. V teh primerih bo iskalec težko prepričan, da so mu bili posredovani vsi relevantni dokumenti.
- Globina (specifičnost) označevanja: Pri dodeljevanju oznak se pojavlja vprašanje, kako specifičen naj bo uporabnik pri pretvarjanju svojih konceptov v oznake. Spletni resursi so lahko označeni na več nivojev specifi-

čnosti: od zelo širokih pojmov, vzetih iz naslova in izvlečka, do zelo konkretnih terminov iz besedila.

Seveda pa lahko pri uporabi folksonomij opazimo tudi nekatere prednosti, Demšar (2009, str. 17) je v svoji nalogi skupaj s svojimi kolegi prepoznal naslednje:

- spontanost, hitrost in enostavnost: ljudje lahko spontano, hitro in enostavno dodeljujejo oznake,
- pluralnost: ni pravilnega in napačnega označevanja, vse oznake in vsi uporabniki so pri tem enakopravni,
- individualna nota: v takem sistemu lahko posameznik ohrani svoje značilnosti in želje pri označevanju,
- oznake so lahko javne ali zasebne, uporabnik jih lahko pokaže javnosti ali le izbranim prijateljem,
- izrazi, uporabljeni za oznake, so lahko sodobni, aktualni, predvsem pa so raznoliki in bogati.

Pregled dosedanjih objav

Kot vemo, je Splet 2.0 in s tem tudi folksonomije, kot ena najprepoznavnejših karakteristik Spleta 2.0, relativno nova stvar na področju spleta samega. Spomnimo, da se izraz pojavi že leta 2004 in se nanaša na drugo generacijo spletnih skupnosti in storitev, ki so oblikovane tako, da olajšujejo sodelovanje in izmenjavo informacij med uporabniki.

Kar se tiče raziskovanja samih folksonomij, sva oba sodelujoča pri tej nalogi ugotovila, da se le-te v zadnjih nekaj letih dokaj pospešeno proučuje, še posebej v tujini. Tudi pri nas se pojavu folksonomij poča-

si začenja posvečati več pozornosti – npr. na našem oddelku je bila že izvedena manjša študija pod mentorstvom dr. Šauperl, ki nama bo pri tej nalogi prav tako v pomoč. Podobno lahko trdimo tudi za predavanje mag. Razpotnik na temo folksonomij, ki sva ga poslušala pri predmetu Vsebinska obdelava, katere del je tudi ta seminarska naloga. Tematika folksonomij nama tako nikakor ne bi smela biti abstraktna, nenazadnje nas večina že uporablja storitve in aplikacije Spleta 2.0 in npr. piše blog, objavlja videe, slike, ... in jih dodeljuje tudi razne oznake, s katerimi svoje prispevke in prispevke drugih tudi klasificira.

Opis raziskovalne metode

Vsak izmed naju si bo izbral in predstavil svoj spletni servis, ki vključuje folksonomijo in s tem tudi omogoča svojim uporabnikom dodeljevanje oznak oz. »tagov«. Pogledala si bova 100 (lahko tudi 150) najpogostejše dodeljenih oznak in skušala identificirati njihov pomen (kaj opisujejo: obliko, naslov, vsebino dokumenta, ipd.). Prav tako bova pozorna na obliko teh pojmov (množina, ednina), kot tudi vrsto pojmov (enostavni, sestavljeni), prezrla pa ne bova tudi ostalih pomanjkljivosti, ki jih prinašajo za sabo folksonomije, in sva jih omenila v uvodnem delu.

Rezultati (LibraryThing)

LibraryThing je spletni portal, kjer lahko uporabniki ustvarjajo in objavljajo, shranjujejo in delijo svoje lastne knjižne kataloge z ostalimi uporabniki in na ta način spoznava-jo ljudi, ki imajo podobne bralne preference. Sodeč po podatkih na njihovi spletni strani je do maja 2008 portal zabeležil prek 400.000

uporabnikov, ki so skupaj zabeležili/katalogizirali prek 27 milijonov knjig.

Posebnost tega portala je tudi ta, da lahko uporabnik vsaki dodani knjigi (med drugim) določi oznake, doda sliko naslovnice ipd. S tem, ko je neka oznaka dodana, bo določena knjiga s to oznako videna skupaj z vsemi tistimi knjigami, ki ji je bila dodeljena enaka oznaka. Še ena posebnost te spletne aplikacije je ta, da lahko oznake neki knjigi dodeljujejo tudi uporabniki, ki so knjigo prebrali (in ne samo tisti, ki so jo na splet dodali). Na njej najdemo tri vrste t.i. »tag cloudov«, in sicer avtorskega (ki vsebuje dejanska imena avtorjev leposlovja), tistega ki je sestavljen iz oznak »katalogizatorjev« (tistih, ki so torej dodali nek knjižni naslov na splet) in tistega, ki je sestavljen iz oznak bralcev. Ker me je zanimalo, s katerimi oznakami uporabniki najpogosteje opisujejo leposlovje (in kaj te oznake označujejo), sem za potrebe te naloge izbral zadnjo vrsto »tag cloudov«.

Slednji je bil sestavljen iz 150 najpogostejše dodeljenih oznak/

Preglednica 1: Število oznak glede na kategorijo

Kategorija	Število oznak
Čas	6
Zvrst	35
Tema	46
Kraj	15
Lik	17
Zbirka	5
Publika	2
Doživetje	8
Oblika dela	10
Avtor	3
Ostalo/razno	3

pojmov, katere sem nato razvrstil v naslednje kategorije:

- Čas: čas ali obdobje ustvarjanja, nastanka dela ali dogajanja v delu;
- Zvrst: npr. detektivka, triler, poezija;
- Tema: npr. ljubezen, umor, femini-zem;
- Kraj: pojmi, ki krajevno uvrščajo avtorjevo/ustvarjalčevo/igralčevo rojstvo/smrt/bivanje, kraj snemanja, kraj dogajanja v delu, ipd;
- Lik: liki v filmu, knjigi, npr. Sherlock Holmes, nezemljani, Buffy;
- Ime zbirke, serije, katere del je neko (praviloma) leposlovno delo;

Preglednica 2: Najpogostejše oznake

Oznaka	Kategorija	Število
fantasy	Zvrst	283
fiction	Zvrst	238
mystery	Zvrst	221
sci-fi	Zvrst	213
sf	Zvrst	209
humor	Doživetje	130
crime	Tema	105
sff	Zvrst	96
children's	Ostalo/razno	77
movie	Oblika dela	73
literature	Oblika dela	69

- Publika: komu je delo namenjeno (npr. chick flick, children);
- Doživetje: npr. boječe pričakovanje;
- Oblika dela: npr. film, glasba, knjiga;
- Avtor: npr. Shakespeare, ženski avtorji;
- Ostalo/razno: npr. priredba, cgi.

Kot je razvidno iz preglednice 1, so uporabniki knjige najpogosteje opisovali glede na njihovo temo in na zvrst, ki ji pripada (ti dve kategoriji skupaj predstavljata več kot polovico izmed 150 najpogostejših oznak). Med dokaj pogosto uporabljenimi oznakami najdemo tudi tiste, ki opisujejo pojme, ki krajevno uvrščajo avtorjevo/ustvarjalčevo/igralčevo rojstvo/smrt/bivanje, kraj snemanja, kraj dogajanja v delu; like v knjigi oz. filmu ter obliko, v kateri se neko delo pojavlja (knjiga, film, glasba).

Ker je bila večina obravnavanih oznak abstraktnih, so bile le-te večinoma predstavljene v ednini – kar 130 od skupno 150 oznak (87%) jih je bilo zapisanih v ednini. Čeprav je za folksonomije značilno, da so sestavljene predvsem iz enostavnih oz. enozložnih besed/oznak, pa je bilo med 150 najpogostejšimi ozna-

19th century⁽²⁸⁾ 20th century⁽¹⁹⁾ **action**⁽⁸²⁾ adaptation⁽¹³⁾ Adopted children⁽¹²⁾ **adventure**⁽⁶⁹⁾ alaska⁽¹⁶⁾ aliens⁽¹⁸⁾ amateur detective⁽²²⁾ **american**⁽³⁸⁾ anthropology⁽²²⁾ architecture⁽¹³⁾ **art**⁽³⁰⁾ aurora teagarden⁽⁸⁾ beauty⁽¹⁶⁾ **biography**⁽⁴¹⁾ books about books⁽¹⁴⁾ Boston⁽¹⁴⁾ **british**⁽⁴²⁾ buffy⁽¹³⁾ Canada⁽²²⁾ canadian⁽¹⁹⁾ cgi⁽¹⁸⁾ **chick lit**⁽²⁷⁾ **children**⁽⁵⁰⁾ **children's**⁽⁷⁷⁾ children's literature⁽³⁰⁾ Christmas⁽⁷⁾ **cinema**⁽³¹⁾ **classics**⁽⁴⁵⁾ color⁽²⁶⁾ **comedy**⁽⁸³⁾ **comics**⁽¹⁹⁾ contemporary⁽²⁵⁾ contemporary romance⁽¹³⁾ **cookbook**⁽¹⁸⁾ **cooking**⁽¹⁸⁾ cops⁽¹⁷⁾ **cozy**⁽⁸²⁾ cozy mystery⁽²⁹⁾ **crime**⁽¹⁰⁵⁾ **crime fiction**⁽⁶³⁾ **culture**⁽³²⁾ Deborah Knott⁽¹³⁾ **design**⁽¹⁵⁾ **detective**⁽⁵⁰⁾ **dictionary**⁽²⁵⁾ dogs⁽¹⁸⁾ **dragons**⁽²⁹⁾ **drama**⁽⁵⁶⁾ dystopia⁽¹⁸⁾ economics⁽⁷⁾ **England**⁽⁴⁵⁾ **english**⁽⁴⁷⁾ **english language**⁽²¹⁾ epic⁽²⁶⁾ **erotica**⁽¹³⁾ **essays**⁽¹⁶⁾ **fantasy**⁽²⁸³⁾ **fashion**⁽¹⁸⁾ feminism⁽²⁰⁾ **film**⁽⁸⁹⁾ **food**⁽²²⁾ forensics⁽²⁴⁾ **grammar**⁽¹⁵⁾ **graphic novel**⁽¹²⁾ health⁽⁹⁾ high school⁽²⁰⁾ **historical**⁽⁵⁴⁾ **historical fiction**⁽⁵¹⁾ **historical romance**⁽³⁴⁾ **history**⁽⁶⁸⁾ honor harrington⁽¹⁴⁾ **horror**⁽³²⁾ **humor**⁽¹³⁰⁾ **humour**⁽²⁹⁾ juvenile⁽²³⁾ **language**⁽⁴⁰⁾ liaden⁽¹¹⁾ librarians⁽¹⁸⁾ **libraries**⁽¹⁶⁾ **library**⁽⁴⁸⁾ library science⁽¹⁰⁾ linguistics⁽²¹⁾ literary criticism⁽¹⁰⁾ **literature**⁽⁶⁹⁾ **magic**⁽³⁰⁾ mary russell⁽⁸⁾ **military**⁽³⁵⁾ **military sf**⁽²⁴⁾ **movie**⁽⁷³⁾ **movies**⁽⁶¹⁾ **murder**⁽³²⁾ murder mystery⁽²¹⁾ music⁽¹⁵⁾ **mystery**⁽²²¹⁾ namia⁽⁹⁾ New England⁽¹⁶⁾ **New York**⁽²⁵⁾ **New York City**⁽²¹⁾ north carolina⁽¹³⁾ **paranormal**⁽³⁶⁾ **pern**⁽²¹⁾ **photography**⁽¹⁵⁾ **poetry**⁽²⁶⁾ police procedural⁽¹²⁾ **pop culture**⁽¹⁷⁾ pop-up⁽¹²⁾ **psychology**⁽¹⁸⁾ **regency**⁽²²⁾ **religion**⁽³⁷⁾ **romance**⁽¹³¹⁾ Sarah Kelling⁽¹²⁾ **sci-fi**⁽³¹⁾ **science**⁽³⁷⁾ **science fiction**⁽²³⁸⁾ **sex**⁽¹⁹⁾ sexuality⁽¹⁵⁾ **sf**⁽²⁰⁹⁾ **sff**⁽⁹⁶⁾ **shakespeare**⁽¹⁸⁾ **sherlock holmes**⁽¹⁸⁾ shopping⁽¹²⁾ **short stories**⁽⁵¹⁾ **sociology**⁽⁴⁰⁾ southern⁽²⁵⁾ **space opera**⁽⁶⁶⁾ **speculative fiction**⁽⁴²⁾ star wars⁽⁷⁾ superhero⁽¹³⁾ **supernatural**⁽²⁹⁾ **suspense**⁽⁴⁷⁾ technology⁽¹²⁾ **television**⁽³⁷⁾ **Texas**⁽¹⁴⁾ **thriller**⁽⁵⁶⁾ **travel**⁽¹⁷⁾ **True Game**⁽⁹⁾ tv series⁽¹²⁾ **urban fantasy**⁽¹³⁾ **vampires**⁽⁴⁰⁾ **video**⁽³²⁾ vorkosigan⁽¹⁷⁾ whedon⁽¹⁶⁾ **women**⁽³¹⁾ women authors⁽²⁵⁾ words⁽¹⁷⁾ **writing**⁽³²⁾ **ya**⁽³¹⁾ **young adult**⁽⁶¹⁾

Slika 1: 150 najpogostejših oznak uporabnikov na servisu LibraryThing dne 29.12.2008

kami možno zaslediti kar 43 sestavljenih pojmov (29%).

Razprava (LibraryThing)

Pregled najpogostejših oznak na spletnem servisu LibraryThing je pokazal, da se zdi uporabnikom, pri opisovanju različne literature, najpomembneje opisati/označiti predvsem temo in zvrst, ki jo ta literatura pokriva. Čeprav tako pridobljene podatke lahko jemljemo kot kredibilne, velja vseeno omeniti, da bi med tistimi 150 najpogostejšimi oznakami lahko zasledili več tistih, ki bi predstavljale avtorja, saj so imeli le-ti svoj oblak oznak (kot je bilo že omenjeno). Vendar slednje niti tako pomembno, saj ime avtorja vedno zasledimo kot del bibliografskega opisa v knjižničnih katalogih. Na tem mestu se pojavlja bolj ustrezno vprašanje, kako (če sploh) klasificirati leposlovje v knjižničnih katalogih. Nekatere predhodne študije (npr. Šauperl et. al, 2007) so pokazale, da uporabniki pri opisovanju leposlovnih del poleg atributov Tema in Zvrst, najraje uporabljajo tudi atribut Doživetje, ki pa pri pregledovanju najpogostejših oznak v LibraryThing, presenetljivo ni prišel posebej do izraza.

Kar se tiče same oblike najpogostejših oznak, je bila večina teh oznak zapisana na način, kot ga zasledimo v tradicionalnih knjižničnih katalogih. Ker so se oznake v veliki večini navezovala na abstraktne pojme, s katerimi so uporabniki skušali opisati določene vsebine, je bilo razumljivo, da bodo ti pojmi praviloma zapisani v ednini. Izjeme se pojavijo le pri določenih izrazih, ki jih v našem jeziku interpretiramo nekoliko drugače, kot v angleščini. Primer tega sta npr. besedi *forensics* in *economics*. Kar se sestavlja-

nih izrazov tiče, se jih je pojavila približno tretjina, kar je presenetljivo. Demšar (2009, str. 21) namreč s kolegi ugotavlja, da naj bi mnogi spletni servisi onemogočali uporabo sestavljenih pojmov, zaradi česar naj bi uporabniki tvorili izvirne nove besede. Zaslediti se je dalo tudi kar nekaj kratic, npr. »sf« in »sci-fi«, ki predstavljata oznaki za »science fiction« (znanstveno fantastiko), ki jo prav tako lahko najdemo med 150 najpogostejšimi oznakami. To pa ni bil edini primer, kjer več pojmov lahko označuje isto stvar (tudi »library«/»libraries« in pa »movie«/»movies«) – v takih primerih je zelo težko pridobiti vse relevantne dokumente. Še en tak primer predstavljajo besede, ki pomenijo isto, a se zapišejo na več načinov, npr. »homor« in »humour«. Tu torej še posebej pride do izraza pomanjkanja učinkovite kontrole pri vnašanju novih oznak.

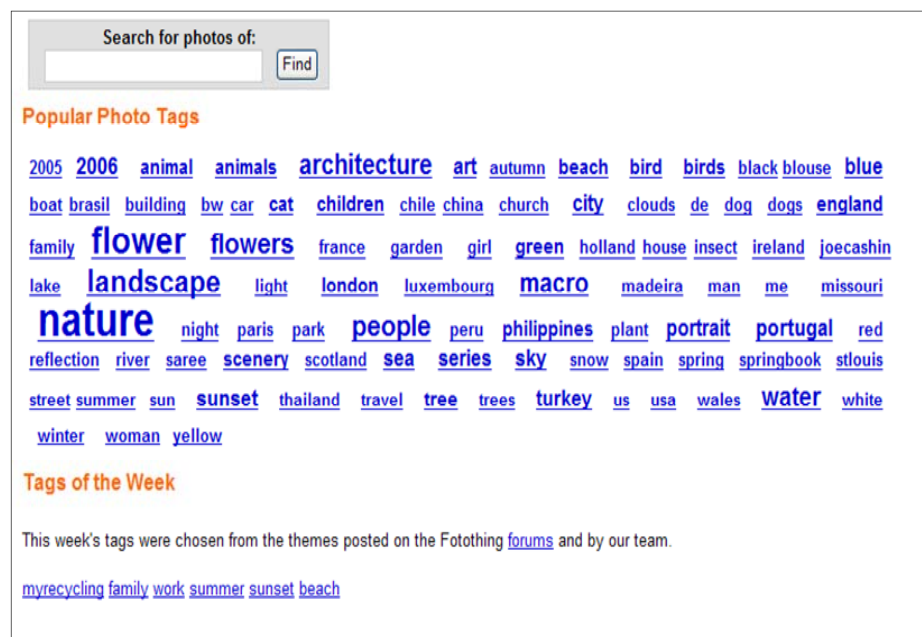
Rezultati (Fototthing)

Fototthing je spletni portal, ki svojim uporabnikom omogoča, da si delijo svoje najnovejšo oz. najbolj priljubljene slike s svojimi prijatelji in drugimi uporabniki po svetu.

Uporabniki lahko tudi komentirajo slike drugih uporabnikov, medtem ko si lahko na glavni strani ogledajo najnovejše slike, ki so bile naložene na to spletno stran. Portal sicer omogoča tudi povezovanje vsebin iz drugih spletnih strani, blogov, itd.

Vsega skupaj je **92 tagov**, kateri so na spletnem portalu fototthing.com izraženi z različnimi debelimi in velikimi črkami. Večja kot je na prosto oko vidna njihova velikost, večji delež predstavlja sama beseda pri popularnosti samega izbiranja in omenjanja tagov in toliko lažje je ugotoviti katera izmed njih je bila večkrat uporabljena. Velikokrat sem imel težave z oziranjem na sam vid, saj kot sem nato ugotovil, se pri nekaterih besedah srednje debeline ni dalo ugotoviti samo s prostim pogledom, katera je bila večkrat omenjena. Sama vidljivost kaže drugače, kot pa raba prešteti tagov za uporabljeno besedo.

Vsak teden je nekaj tagov izbranih iz Fototthing foruma in tiste, ki jih izbere skupina iz spletne strani, tudi predložijo kot tedenske tage.

Slika 2: 92 najpogostejših oznak na servisu Fototthing dne 28.12.2008

Preglednica 3: Število oznak glede na kategorijo

Kategorija	Število oznak
Čas	8
Oseba	9
Razno	5
Kraj	22
Tema	10
Barve	7
Opis	31

Pri popisu/zajemanju popularnih photo-tagov sem le-te razvrstil v **7 kategorij**, katere kaže preglednica 3. Samo ime kategorije sem določil glede večinske podobnosti med razvrščenimi pojmi/tagi za isto kategorijo, kar pomeni, da kateri izmed pojmov ni 100% zanesljiv, da sodi zraven. Pri končni preglednici 3 je vidno, da dve kategoriji nosita malo manj kot 2/3 teže vseh pojmov. Ostali delež pojmov pa je približno enakomerno porazdeljen med ostalih 5 kategorij.

V preglednici 4 je najpomembnejša ugotovitev ta, da se po številu uporabljenih tagov, da zelo hitro razbrati katere oznake so bile na spletnem portalu <http://www.fotothing.com/tags.php> največkrat uporabljene. Pri tej preglednici ugotovimo množično zanimanje za oznake kot so: nature, flower, landscape, people... Največja kategorija Opis, katera ima 31 oznak se v preglednici 4 pojavi le štirikrat (zaseda 2. mesto, 5. mesto, 10. mesto in 15. mesto). Čeprav je kategorija Kraj šele na druga največja po številu oznak (22 oznak), se v preglednici 4 pojavi le enkrat (11. mesto) po pogostosti uporabljenih tagov. Tretja največja skupina, a zato največ-

Preglednica 4: Najpogosteje uporabljene oznake

Oznaka	Kategorija	Število
Nature	Tema	29433
Flower	Opis	20976
Landscape	Tema	15457
People	Oseba	14874
Flowers	Opis	13716
Arhitecture	Tema	13403
Makro	Razno	13241
Water	Tema	11261
2006	Čas	9951
Sky	Opis	9966
Portugal	Kraj	9230
Sunset	Čas	9079
Portrait	Tema	8312
Series	Tema	8018
Sea	Opis	8011

krat uporabljena kategorija Tema (10 oznak) se pojavi kar šestkrat v preglednici 4 (zaseda 1. mesto, 3. mesto, 6. mesto, 8. mesto, 13. mesto in 14. mesto na lestvici). V kategoriji Opis, si besedici flower in flowers v preglednici 4, jemljeta 2. in 5. mesto. V angleškem jeziku sta si izraza pomensko sorodna, vendar sta zapisana enkrat v ednini, drugič pa v množini. Na enak način v kategoriji Opis delujeta besedici dog in tree. Obe sta napisani enkrat v ednini in drugič v množini.

Razprava (Fotothing)

Kot je bilo pravkar omenjeno, je bilo med 92 najpogostejšimi oznakami na Fotothing-u, možno zaslediti kar precej primerov besed, ki so bile zastopane v ednini in množini. Vendar pa velja na tem mestu poudariti to razliko z oznakami na spletnem servisu LibraryThing, da se te oznake večinoma nanašajo na množičnost izraženih elementov na opi-

sanih slikah, in so v tem primeru bolj upravičene, kot pa v prvem primeru. Med oznakami na Fotothing je bilo prav tako možno zaslediti kar precej oznak, ki so si pomensko zelo podobni, če jih že ne moremo uvrstiti v skupino sinonimov (npr. »girl«/»woman«, »landscape«/»scenery«, »house«/»building«). Glede na prvi primer, je presenetljivo tudi to, da med vsemi obdelanimi izrazi ni bilo možno zaslediti niti enega sestavljeneega, kar pomeni, da spletni servis Fotothing že lahko uvrstimo med tiste, ki v svojih folksonomijah ne dopuščajo možnosti sestavljenih izrazov.

Čeprav je zaradi različnih konceptov obravnavanih spletnih strani oz. folksonomij, težko povleči realne paralele, kar se tiče dodeljevanja najpogostejših oznak; pa se vseeno da določiti, katere parametre pri opisovanju spletnih vsebin najraje oz. najpogosteje uporabljajo tisti, ki te oznake/tage dodeljujejo. Medtem, ko je kategorija Kraj druga najbolj priljubljena na spletnem portalu Fotothing, jo na LibraryThing najdemo na četrtem mestu. Če je Tema najpogosteje opisana kategorija v folksonomiji LibraryThing, pa jo na lestvici najbolj opisovanih parametrov na Fotothing-u najdemo na tretjem mestu. Kar se je še dalo razložiti pri obdelovanju in razvrščanju najpogostejših oznak v obeh primerih je to, da uporabniki in avtorji zelo radi opisujejo like (3. najbolj pogosto opisovana kategorija) v primeru folksonomije LibraryThing, oziroma objekte (najpogostejša) v primeru Fotothing. Med dokaj pogostimi oznakami v obeh primerih najdemo tudi tiste, ki opredeljujejo čas dogajanja/nastanka/posnetka – sicer ne

gre ravno za najpogostejše oznake, bi jih pa lahko (po pogostosti) uvrstili takoj za tiste, ki opisujejo kraj dogajanja/nastanka/posnetka, temo in tiste, ki opisujejo razne objekte in subjekte.

Zaključek

Med pregledovanjem najpogostejših oznak v obeh folksonomijah lahko prikimava tistim glavnim pomanjkljivostim, ki jih je definirala Noruzijeva: še posebej veliko je bilo oznak tako v ednini, kot množini; dosti pa je bilo tudi sinonimov... torej oznak, ki bi lahko pošteno oklestile priklic vseh relevantnih dokumentov. Medtem, ko je bil med najpogostejšimi oznakami v folksonomiji LibraryThing kar zajeten delež sestavljenih, pa jih v folksonomiji Fotthing sploh ni bilo (domnevava, da zato, ker naj bi bil Fotthing eden tistih servisov, ki naj bi onemogočali uporabo sestavljenih pojmov). Kar se tiče najpogostejše opisanih faset pa v obeh primerih izstopajo tiste, ki torej opisujejo kraj dogajanja/nastanka/posnetka, temo in tiste, ki opisujejo

nastopajoče osebe v knjigi, filmu oz. fasete, ki označujejo nek predmet/pojav na sliki.

Meniva, da so folksonomije in z njimi dodeljevanje oznak vsekakor dobrodošel pojav na spletu. Čeprav ima določene pomanjkljivosti, ki so praviloma povezane s pomanjkanjem terminološkega nadzora, pa po drugi strani ponuja določene prednosti. Poleg tistih že omenjenih, bi izpostavila še pomembnost le teh za ustvarjalce teh strani – še posebej v primeru LibraryThing, kjer najpogostejše dodeljene oznake lahko knjižnicam predstavljajo odlično povratno informacijo glede tega, kar njihovi uporabniki najraje berejo. Folksonomije bi tako lahko nekoč (če bodo postale integrirani del knjižničnih katalogov) bibliotekarjem služile kot pomoč pri izgradnji knjižničnih zbirk.

Pa ne le bibliotekarjem, tudi uporabnikom bi tovrstna orodja spleta 2.0 (knjižnice 2.0) knjižnične kataloge naredile atraktivnejše, skratka uporabniško prijaznejše. Samo

predstavljajmo si, kako bi folksonomija poživila naš vzajemni katalog COBISS/OPAC, tako kot npr. na Amazonu, kjer imajo uporabniki poleg »taganja« tudi možnost pisanja lastnih kritik, ocenjevanja knjig, preglednega brskanja po gradivu na isto temo, itd.

Robert Matoh

in

Aljoša Koželj

študenta Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Viri

1. Vander Wal, T. (2007). *Folksonomy coinage and definition*. Pridobljeno: 26.12.2008 s spletne strani: <http://www.vanderwal.net/folksonomy.html>.
2. Noruzi, A. (2007). Folksonomies: Why do we need controlled vocabulary? *Webology*. Pridobljeno 26.12.2008 s spletne strani: <http://www.webology.ir/2007/v4n2/editorial12.html>.
3. Demšar, B. et al (2009). Folksonomije. *Šolska knjižnica*, 19(1), 15-23.
4. Šauperl, A. et al. (2007). Opombe o vsebini kot dopolnilo vsebinskega opisa leposlovja. *Knjižnica*, 51 (3-4), 97-115.

DR. MARIJA PETEK PREJEMNICA EMERALDOVE NAGRADE ZA IZJEMEN ČLANEK

OBVESTILA

Z velikim veseljem in ponosom sporočamo, da je naša kolegica doc.dr. Marija Petek dobitnica nagrade: **Highly Com-
mended Award Winner** iz skupine **Emerald Literati Network 2009 Awards for Excellence**.

Emerald, založba številnih znanstvenih in strokovnih revij, katerih naročnica je tudi Univerza v Ljubljani, vsako leto povabi uredništva svojih revij k imenovanju najboljšega članka in treh izjemnih člankov preteklega leta. Med temi tremi izjemnimi članki je tudi članek kolegice Marije Petek z naslovom **Bibliographic families and relationships among family members in COBIB**. Izšel je v *OCLC Systems & Services: International digital library perspectives* (letnik 24, leto 2009, številka 2, str. 91-100).

Emerald bo več informacij o tem objavil na spletnem naslovu: <http://info.emeraldinsight.com/authors/literati/index.htm>.

To je že četrta nagrada, ki so jo od Emeralda dobili sodelavci Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani. Dve so za l. 2007 prejeli dr. Polona Vilar za doktorsko disertacijo ter Jan Pisanski in dr. Maja Žumer za članek *Functional requirements for bibliographic records: an investigation of two prototypes* (Program, letnik 41, leto 2007, št. 4). Prvo sta prejela dr. Primož Južnič in dr. Jože Urbanija, ki sta s študenti (Edvard Grabrijan, Staša Miklavc, Damijana Medved, Sonja Svobljak) pripravila članek z naslovom *Excuse me, how do I commit suicide? Access to ethically disputed items of information in public libraries* (Library management, letnik 22, leto 2002, št. 1/2, str. 75-79).

Alenka Šauperl

predstojnica Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo,
Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

RAZMIŠLJANJA
IN KOMENTARJI

ODPRTO PISMO

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Turjaška 1, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 20 01 193, Fax: (01) 42 57 293

Sekcija za visokošolske knjižnice

Visokošolski knjižničarji Univerze v Ljubljani,
Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem

Ljubljana, 16. 2. 2009

Vlada Republike Slovenije

Ministrstvo za javno upravo

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

**Zadeva: NEUSTREZNA UMEŠTITEV VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV V NOvem PLAČNEM
SISTEMU (ugotovitve, pripombe in predlogi)**

Na pobudo Sekcije za visokošolske knjižnice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) in na povabilo Komisije za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani smo se v torek, 16. 12. 2008, v prostorih Univerze v Ljubljani sestali visokošolski knjižničarji Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem.

Razpravljali smo o umeščanju zaposlenih v visokošolskih knjižnicah v plačne razrede v okviru nove plačne zakonodaje (Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-UPB7), Ur. l. RS 95/07, spremembe in dopolnitve 17/08, 58/08, 80/08, Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS), Ur. l. RS 57/08, Aneks h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, Ur. l. RS 60/08).

Knjižničarska stroka že več kot desetletje opozarja na probleme neenakovrednega vrednotenja delovnega mesta knjižničarja v različnih dejavnostih javnega sektorja (šolstvo, visoko šolstvo, raziskovanje, kultura), kar je posledica financiranja knjižnične dejavnosti s strani različnih ministrstev oz. inštitucij in tudi različnih predpisov o napredovanjih.

Ugotavljamo, da se z uveljavitvijo novega plačnega sistema v javnem sektorju plačna nesorazmerja za zaposlene v visokošolskih knjižnicah niso odpravila, temveč so se še povečala.

Na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije in poziva Ministrstva za javno upravo zato podajamo ugotovitve in pripombe, ki dokazujejo neustrezno umestitev visokošolskih knjižničarjev v novem plačnem sistemu:

1. Strokovni knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoški delavci) smo v novem plačnem sistemu umeščeni v nižje plačne razrede kot naši kolegi v šolskih knjižnicah (osnovno in srednje šolstvo) ter v splošnih knjižnicah (kultura)

- V tarifnih skupinah V. – VII. so strokovni knjižnični delavci (nepedagoški) v visokošolskih knjižnicah umeščeni v plačno podskupino J1 (Strokovni delavec V, Strokovni delavec VI in Samostojni strokovni delavec VII/1 oz. VII/2) in sicer za en ali dva plačna razreda nižje.

V. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
kultura in informiranje	G2	G025011	Knjižničar	V	Knjižničar	20	25
celoten javni sektor	J1	J015038	Strokovni delavec*	V	/	19	29

* tako je preveden in umeščen bivši Knjižničar v visokošolski knjižnici

VI. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
kultura in informiranje	G2	G026023	Višji knjižničar	VI	Višji knjižničar	24	29
celoten javni sektor	J1	J016037	Strokovni delavec*	VI	/	22	32

* tako je preveden in umeščen bivši Višji knjižničar v visokošolski knjižnici

VII. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar***	VII/2	Bibliotekar	30	35
srednje in osnovno šolstvo	D2	D027003	Knjižničar	VII/1	Knjižničar	30	35
srednje in osnovno šolstvo	D2	D027004	Knjižničar	VII/2	Knjižničar	30	35
kultura in informiranje	G2	G027004	Bibliotekar	VII/1	Bibliotekar	28	33
kultura in informiranje	G2	G027005	Bibliotekar	VII/2	Bibliotekar	30	35
celoten javni sektor	J1	J017100	Samostojni strokovni delavec*	VII/1	/	28	38
celoten javni sektor	J1	J017101	Samostojni strokovni delavec*	VII/2	/	29	39
celoten javni sektor	J1	J017104	Samostojni strokovni delavec (III)**	VII/2	/	31	41

* tako je preveden in umeščen bivši Bibliotekar kot nepedagoški delavec v večini visokošolskih knjižnic

** tako je preveden in umeščen bivši Bibliotekar kot visokošolski sodelavec (t. i. pedagoški delavec) v nekaterih visokošolskih knjižnicah Univerze v Ljubljani (na podlagi sklepa rektorice UL 14. 7. 2008)

*** tako je preveden in umeščen Bibliotekar kot visokošolski sodelavec (t. i. pedagoški delavec)

- Ob tem velja omeniti, da v plačni podskupini D2 ni razlike pri umeščanju DM Knjižničar VII/1 in VII/2, saj se na obeh DM opravlja enako delo. Enako delo se opravlja tudi na DM Bibliotekar VII/1 in VII/2 v plačni podskupini G2, pa vendar je prvo DM umeščeno dve mesti nižje kot drugo.

- Strokovni knjižnični delavec s VII. stopnjo izobrazbe ima v splošni knjižnici (DM Bibliotekar v plačni podskupini G2) ali v šolski knjižnici (DM Knjižničar v plačni podskupini D2) višji začetni plačni razred (30 PR) kot v visokošolski knjižnici, kjer je v plačni podskupini J1 umeščen kot Samostojni strokovni delavec VII/2 (29 PR na Univerzi v Ljubljani in na Univerzi na Primorskem) oz. celo le kot Samostojni strokovni delavec VII/1 (28 PR na Univerzi v Mariboru).

2. Bibliotekarji (VII/2) v visokošolskih knjižnicah smo kot visokošolski sodelavci (t. i. pedagoški delavci) v novem plačnem sistemu umeščeni pre nizko glede na zakonsko opredeljeno vlogo pri izvajanju izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela na visokošolskih zavodih

- Pri strokovnih knjižničnih delavcih v visokošolskih knjižnicah v VII. tarifni skupini je potrebno upoštevati razliko med »nepedagoškimi« in »pedagoškimi« oz. habilitiranimi bibliotekarji. Le-ti so umeščeni v plačni podskupini D1 na DM Bibliotekar v začetni PR 30. Za zasedbo tega DM so potrebna najmanj štiri leta delovnih izkušenj in izvolitev v naziv. Enako kot habilitiran bibliotekar pa je tudi strokovni knjižnični delavec, začetnik (VII/2) v splošni knjižnici (DM Bibliotekar v plačni podskupini G2) ali v šolski knjižnici (DM Knjižničar v plačni podskupini D2) umeščen v isti začetni plačni razred (30 PR). V obdobju izvajanja prevedb smo visokošolski bibliotekarji vodstva univerz že opozorili na ta problem. Na podlagi sklepa rektorice Univerze v Ljubljani z dne 14. 7. 2008 so bibliotekarji kot visokošolski sodelavci (t. i. pedagoški delavci) na nekaterih članicah UL lahko umeščeni kot Samostojni strokovni delavci VII/2 (III) v 31 PR.
- Bibliotekarji VII/2 (D1) kot visokošolski sodelavci sodelujemo pri izvajanju izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega in umetniškega dela v visokem šolstvu. Opravljamo strokovno zahtevno delo, vodimo bibliografije raziskovalcev in sodelujemo v pedagoškem procesu. Pogosto imamo znanja in tudi formalno izobrazbo z dveh ali več znanstvenih področij – npr. s področja matične fakultete in bibliotekarskega področja, kjer moramo imeti opravljen strokovni izpit iz bibliotekarske stroke in pridobljeno licenco za vzajemno katalogizacijo.
- Primerljivo z nekaterimi drugimi delovnimi mesti visokošolskih sodelavcev v plačni podskupini D1, za bibliotekarje ni upoštevano, da imamo na voljo le en naziv (enako kot npr. učitelji veščin), ne pa tudi napredovalnih nazivov (kot npr. asistent v docenta). Zaradi razumevanja, da ima učitelj veščin na voljo en naziv, ima njihov naziv razpon desetih plačnih razredov (31-41). Ta interpretacija pri bibliotekarjih ni bila uveljavljena.
- Aneks h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS (Ur. l. RS 60/08) uvaja nazive, ki jih merila za izvolitev ne poznajo (npr. bibliotekar z magisterijem in bibliotekar z doktoratom). Potrebna je uskladitev zakonodaje, pa tudi sprememba meril za izvolitev v nazive, ki bi urejala in omogočila tudi vertikalno napredovanje visokošolskih sodelavcev bibliotekarjev v napredovalne akademske nazive.

3. Strokovni knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoški delavci) smo v novem plačnem sistemu neustrezno umeščeni na delovna mesta v skupini J, ki s svojim poimenovanjem razvrstijo našo strokovnost

- V plačni skupini J strokovni knjižničarski nazivi in znanja, ki smo jih strokovni knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah pridobivali, da smo zagotavljali kvalitetno delo in strokovni razvoj knjižnic na univerzah, niso upoštevani. Odpravljena so strokovna knjižničarska poimenovanja delovnih mest.
- Prejšnji Knjižničarji s V. stopnjo izobrazbe smo v visokošolskih knjižnicah preimenovani v Strokovne delavce V, Višji knjižničarji s VI. stopnjo izobrazbe v Strokovne delavce VI, Bibliotekarji (oz. ponekod Samostojni knjižničarji) s VII. stopnjo izobrazbe pa v Samostojne strokovne delavce VII. Vodje visokošolskih knjižnic smo sistematizirani kot vodje organizacijskih enot.

- Delo strokovnih knjižničnih delavcev v visokošolskih knjižnicah bi torej lahko opravljal kdorkoli, brez strokovnega znanja, strokovnega izpita in strokovnega naziva knjižničarske stroke. Navedeno pomeni kršitev predpisov s področja knjižničarstva, ki določajo, da morajo knjižnice, ki izvajajo javno službo na področju knjižničarstva, zaposlovati ustrezno strokovno osebje.

4. Strokovni knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah nimamo enakih možnosti napredovanja v nazive in plačne razrede kot naši kolegi v šolskih knjižnicah (osnovno in srednje šolstvo) ter v splošnih knjižnicah (kultura)

- Strokovni knjižnični delavci lahko pridobivamo strokovne nazive na podlagi Pravilnika o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Ur. l. RS 9/09) oz. Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (Ur. l. RS 54/02 123/08). Vendar se ti strokovni nazivi upoštevajo v sistemu plač javnih uslužbencev samo v primeru, da je posamezno DM tudi ustrezno sistemizirano. To pa je le v plačnih podskupinah D2 (šolske knjižnice) in G2 (splošne knjižnice). Strokovni knjižnični delavci v visokošolskih knjižnicah (plačna podskupina J1) lahko sicer pridobivamo iste strokovne nazive, vendar niso finančno ovrednoteni v sistemu plač.

V. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
kultura in informiranje	G2	G025011	Knjižničar	V	Knjižničar	20	25
					Knjižničarski referent	22	27
					Višji knjižničarski referent	23	28
					Samostojni knjižničarski referent	26	31
celoten javni sektor	J1	J015038	Strokovni delavec*	V	/	19	29

* tako je preveden in umeščen bivši Knjižničar v visokošolski knjižnici

VI. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
kultura in informiranje	G2	G026023	Višji knjižničar	VI	Višji knjižničar	24	29
					Bibliotekarski sodelavec	25	30
					Višji bibliotekarski sodelavec	26	32
					Samostojni bibliotekarski sodelavec	27	34
celoten javni sektor	J1	J016037	Strokovni delavec*	VI	/	22	32

* tako je preveden in umeščen bivši Višji knjižničar v visokošolski knjižnici

- V V. in VI. tarifnem razredu je še ohranjeno razmerje med začetnim in končnim PR v primeru, ko se napreduje v nazive (5 PR) oz. ko se ne napreduje (10 PR), v višjih tarifnih razredih pa se ta razmerja popolnoma porušijo.

VII. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar***	VII/2	Bibliotekar	30	35
srednje in osnovno šolstvo	D2	D027003	Knjižničar	VII/1 ali VII/2	Knjižničar	30	35
					Knjižničar mentor	33	38
					Knjižničar svetovalec	35	40
					Knjižničar svetnik	38	43
kultura in informiranje	G2	G027004	Bibliotekar	VII/1	Bibliotekar	28	33
					Samostojni bibliotekar	30	35
					Višji bibliotekar	31	36
					Bibliotekarski specialist	33	38
kultura in informiranje	G2	G027005	Bibliotekar	VII/2	Bibliotekar	30	35
					Samostojni bibliotekar	33	38
					Višji bibliotekar	35	40
					Bibliotekarski specialist	38	43
celoten javni sektor	J1	J017100	Samostojni strokovni delavec*	VII/1	/	28	38
celoten javni sektor	J1	J017101	Samostojni strokovni delavec*	VII/2	/	29	39
celoten javni sektor	J1	J017104	Samostojni strokovni delavec (III)**	VII/2	/	31	41

* tako je preveden in umeščen bivši Bibliotekar kot nepedagoški delavec v večini visokošolskih knjižnic

** tako je preveden in umeščen bivši Bibliotekar kot visokošolski sodelavec (t. i. pedagoški delavec) v nekaterih visokošolskih knjižnicah Univerze v Ljubljani (na podlagi sklepa rektorice UL 14. 7. 2008)

*** tako je preveden in umeščen Bibliotekar kot visokošolski sodelavec (t. i. pedagoški delavec)

- Strokovni knjižnični delavec v tarifni skupini VII/2 lahko v šolski knjižnici (plačna podskupina D2) in splošni knjižnici (plačna podskupina G2) napreduje v obsegu od 30 do 43 PR, v visokem šolstvu (plačna podskupina J1) pa le do 38 oz. 41 PR, v plačni podskupini D1 pa celo le do 35 PR! Nesorazmerja med končnimi PR so podobna tudi v VIII. in IX. tarifni skupini.

VIII. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar	VIII	Bibliotekar z magisterijem	32	37
kultura in informiranje	G2	G028002	Bibliotekar z magisterijem	VIII	Bibliotekar z magisterijem	33	38
					Bibliotekarski svetovalec	36	41
					Višji bibliotekarski svetovalec	38	43
					Nižji bibliotekarski svetnik	40	45

IX. tarifni razred

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar	IX	Bibliotekar z doktoratom	36	41
kultura in informiranje	G2	G028002	Bibliotekar z doktoratom	IX	Bibliotekar z doktoratom	39	44
					Bibliotekarski svetnik	42	47
					Bibliotekarski višji svetnik	44	49

Na podlagi navedenega podajamo naslednje SKLEPNE UGOTOVITVE:

- I. Ugotavljamo, da je obstoječe stanje v nasprotju s temeljnim načelom plačnega sistema v javnem sektorju »enako plačilo za delo na primerljivih delovnih mestih, nazivih in funkcijah«.
- II. Ugotavljamo, da so prevedbe in uvrščanja navedenih strokovnih knjižničarskih delovnih mest v visokošolskih knjižnicah nepravilni, saj so v nasprotju s 4. odstavkom 13. člena ZSPJS, skupnimi stališči Pogajalske komisije glede upoštevanja delovnih mest določenih v kolektivnih pogodbah, ki ne veljajo za uporabnika proračuna, z dne 1. 8. 2008 (objavljeno na straneh MJU) ter 2. odstavkom 1. člena Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS, na podlagi katerih se delovna mesta oziroma nazivi v sistemizacijah uvrščajo v plačne razrede v skladu z uvrstitvijo v kolektivni pogodbi za javni sektor in kolektivno pogodbo, ki velja za uporabnika proračuna, če pa je v sistemizaciji predvideno delovno mesto oziroma naziv, ki ga ureja kolektivna pogodba za drugo dejavnost, se upošteva uvrstitev v plačni razred iz te kolektivne pogodbe.
- III. Ugotavljamo, da te nepravilnosti ogrožajo kvalitetno strokovno delo v visokošolskih knjižnicah, ki temelji na strokovnih izpitih, strokovnih bibliotekarskih nazivih ter habilitacijskih nazivih bibliotekarjev kot visokošolskih sodelavcev.
- IV. Ugotavljamo, da je potrebno nepravilnosti in nesorazmerja čim prej odpraviti, saj obstaja verjetnost odhajanja strokovnega knjižničarskega kadra iz visokošolskih knjižnic v druge knjižnice oz. druge dele javnega sektorja.

Na podlagi sklepnih ugotovitev zato podajamo naslednje PREDLOGE:

- I. Strokovne knjižnične delavce v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoške delavce) se uvrsti v plačno skupino D2. Ponovno se uvedejo ista imena DM, kot so bila pred prevedbo. Posamezna DM se umesti enako kot v plačni podskupini G2.**

Predlog umestitve strokovnih knjižničnih delavcev v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoških delavcev) v podskupino D2

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D2	D0XXXXX	Knjižničar	V	Knjižničar	20	25
visoko šolstvo	D2	D0XXXXX	Višji knjižničar	VI	Višji knjižničar	24	29
visoko šolstvo	D2	D0XXXXX	Bibliotekar	VII/2	Bibliotekar	30	35

- II. Za strokovne knjižnične delavce v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoške delavce) se sistemizirajo DM, ki upoštevajo doseganje strokovnih nazivov v knjižnični dejavnosti enako kot v podskupini G2.**

Predlog umestitve strokovnih knjižničnih delavcev v visokošolskih knjižnicah (t. i. nepedagoških delavcev) v podskupino D2 ob upoštevanju strokovnih nazivov v knjižnični dejavnosti

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D2	D02XXXX	Knjižničar	V	Knjižničar	20	25
					Knjižničarski referent	22	27
					Višji knjižničarski referent	23	28
					Samostojni knjižničarski referent	26	31
visoko šolstvo	D2	D02XXXX	Višji knjižničar	VI	Višji knjižničar	24	29
					Bibliotekarski sodelavec	25	30
					Višji bibliotekarski sodelavec	26	32
					Samostojni bibliotekarski sodelavec	27	34
visoko šolstvo	D2	D02XXXX	Bibliotekar	VII/1 VII/2	Bibliotekar	30	35
					Samostojni bibliotekar	33	38
					Višji bibliotekar	35	40
					Bibliotekarski specialist	38	43
visoko šolstvo	D2	D02XXXX	Bibliotekar z magisterijem	VIII	Bibliotekar z magisterijem	33	38
					Bibliotekarski svetovalec	36	41
					Višji bibliotekarski svetovalec	38	43
					Nižji bibliotekarski svetnik	40	45

visoko šolstvo	D2	D02XXXX	Bibliotekar z doktoratom	IX	Bibliotekar z doktoratom	39	44
					Bibliotekarski svetnik	42	47
					Bibliotekarski višji svetnik	44	49

III. Bibliotekarjem kot visokošolskim sodelavcem (t. i. pedagoškim delavcem) se popravi uvrstitev v plačni podskupini D1 primerjalno z asistentom (TR VII/2 34 PR, TR VIII 36 PR, TR IX 40 PR).

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar	VII/2	Bibliotekar	34	39
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar	VIII	Bibliotekar z magisterijem	36	41
visoko šolstvo	D1	D010002	Bibliotekar	IX	Bibliotekar z doktoratom	40	45

IV. Vodje visokošolskih knjižnic VII/2 se umesti v plačni podskupini J1 na 36-46 PR (primerjalno pomočniku tajnika članice VII/2, J017903). oz. na 38-48 PR (primerjalno predstojniku organizacijske enote VII/2, J017905).

dejavnost	plačna skupina oz. podskup.	šifra DM	DM	TR	naziv	plačni razred MIN	plačni razred MAX
celoten javni sektor	J1	J01XXXX	Vodja visokošolske knjižnice (I)	VII/2	/	38	48
celoten javni sektor	J1	J01XXXX	Vodja visokošolske knjižnice(II)	VII/2	/	36	46

Pripravili predstavniki visokošolskih knjižničarjev
Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem
v sodelovanju s Sekcijo za visokošolske knjižnice
Zveze bibliotekarskih društev Slovenije

Kontaktna oseba za nadaljnje informacije: ga. Sandra Kurnik Zupanič, Univerzitetna knjižnica Maribor, e-naslov sandra.kurnik@uni-mb.si

Predsednica ZBDS
Melita Ambrožič

V vrednost:

- Nacionalni svet za knjižnično dejavnost
- ZSSS
- SVIZ
- Sindikat VIR
- NSDLU
- Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
- Sindikat zaposlenih v knjižničarstvu in informacijski dejavnosti
- Rektorska konferenca Republike Slovenije
- Univerza v Ljubljani
- Univerza v Mariboru
- Univerza na Primorskem
- Univerza v Novi Gorici

KONKURENCA

V knjižničarskih krogih je zadnje čase precej govora o konkurenci na trgu informacij. Nekateri, npr. svetovno znana strokovnjakinja s področja katalogizacije in organizacije informacij Martha Yee ob pomoči še bolj znanega Michaela Gormana (<http://www.slc.bc.ca/response.htm>), so mnenja, da online storitve niso konkurenca knjižnicam. To razmišljanje Yeejeva opravičuje z različnimi cilji: cilj Googla in ostalih naj bi bil maksimiranje dobička, cilj knjižnic pa izobraževanje občanov in ohranjanje gradiva za prihodnje rodove ter podpora raziskovanju in študiju v dobrobit družbe.

Pri tem se odpirata vsaj dve pomembni vprašanji: Ali različen cilj dveh organizacij nujno pomeni, da si nista konkurenčni? Ali si profitne organizacije lahko privoščijo, da ne bi delale v (vsaj kratkoročno) korist svojih uporabnikov?

Seveda Google deluje iz profitnih razlogov, a po drugi strani uporabniki tega večinoma ne opazijo. Če bi Google res samo vsiljeval določene zadetke, ki bi bili popolnoma nerelevantni, bi uporabniki to verjetno opazili. Če bi Amazon.com res pošiljal kupcem samo napačne knjige, ker jih ti zaradi pomanjkanja bibliografskih podatkov niso uspeli pravilno identificirati, bi se kupci kmalu obrnili drugam. Pregovor lepo pove: Osel gre na led le enkrat.

Tudi nekateri drugi argumenti Yeejeve se zdijo precej plehki: to, da Google vrne na tisoče in tisoče zadetkov je pač rezultat narave »zbirke«, saj Google zajema dosti večje število dokumentov kot knjižnični katalogi. V bistvu uporabniku tudi število zadetkov pove nekaj o njegovi poizvedbi. Nihče pa ne pričakuje, da si bo uporabnik ogledal vse zadetke. Seveda je dosti bolj pomembno, da se uporabniku najprej ponudi relevantne zadetke.

Prav tako se zdi argument, da lahko le v katalogu identificiramo pomembne avtorje z nekega področja, neustrezen.

Najbolj zanimiv je argument, da prikazi rezultatov v Googlu ali Amazonu, ne ločijo med delom, delom o tem delu ter povezanimi deli. Res je, da naš pogled običajno omejuje katalog, ki ga uporabljamo. A danes

[sic]

zelo malo katalogov dejansko omogoča to razlikovanje. S sprejemom konceptualnega modela FZBZ kot podlage za katalogizacijo bi se to lahko spremenilo.

Govoriti, da Google in Amazon.com nista konkurenca knjižnicam, je nevarno. Če pogledamo zelo na splošno, so konkurenca knjižnicam ne le različni informacijski servisi na internetu, temveč tudi vse druge oblike preživljanja prostega časa. Konec koncev se lahko ljudje v življenju znajdejo tudi brez knjižnic. Vprašajte se, kolikšen del prebivalstva nikoli ne zaide v knjižnico. Ali se zato težje prebijajo skozi življenje? Morda. Toda dokler ljudje ne dobijo negativne povratne informacije o svojem informacijskem vedenju, ne bodo spremenili svojih navad. Zakaj bi se nekdo trudil z učenjem uporabe kompleksnih knjižničnih orodij, če pa dovolj dobro deluje tudi brez njih?

Zanimivo je, da zagovorniki teorije, da Google in Amazon.com nista konkurenca knjižnicam, trepetajo pred koncem knjižnic, ki naj bi prišel, ker predajamo pobudo na področju organizacije informacij drugim (zgledujemo se po Googlu, hkrati pa obstajajo pobude za zmanjšanje obsega ali celo ukinitve določenih uveljavljenih knjižničnih orodij). To je seveda resnična grožnja, vendar se zdi precej smešna, če prihaja od tistih, ki trdijo, da smo na našem trgu edini. Če bodo knjižnice propadle, bodo propadle prav zato, ker sta Google in Amazon.com njihova konkurenta, mi pa se delamo kot da nista. Ob tem je edino pravilno, da se zavedamo svojih dejanskih konkurenčnih prednosti, a tudi slabosti.

Naša informacijska orodja so potencialno neverjetno močna, a običajno slabo razvita in za uporabnike pogosto skrita, njihovi uporabniški vmesniki pa so slabi. Slednjega se zaveda tudi Martha Yee, ki pa krivdo zvali na proizvajalce knjižnične programske opreme ter na odgovorne v knjižničarstvu.

Če ne bomo konceptualno in praktično izboljšali svojih orodij, ne bomo mogli več privabljati uporabnikov, ki so zrasli z internetom. Knjižnice sicer imajo precej gradiva, ki je (brezplačno) dostopno izključno v knjižnicah. A zato se ne morejo več obnašati kot monopolisti. Predvsem bi morali izkoriščati svojo drugo veliko prednost: normativno in bibliografsko kontrolo. Da ne bo pomote, seveda tudi Martha Yee goreče zago-

varja uporabo normative kot tradicionalnega knjižničnega orodja. Na žalost je normativa v precejšnjem delu sveta videna le kot orodje za pomoč knjižničarjem in v bistvu le redko živi v pravem obsegu, torej na način, ki je uporaben tudi za uporabnike.

Dejstvo je, da splet ponuja povezave, o katerih trenutno v knjižnicah lahko večinoma le sanjamo. Zraven ponuja tudi kontekst, ki ga v knjižničnih katalogih večinoma ni. Težava je v tem, da ga ponuja celo preveč in ne nujno vedno na najbolj razumljiv način. Tukaj bi se morali izkazati knjižničarji. Tako bi lahko

zopet pokazali svetu naše prednosti. Idealna rešitev bi bila kombinacija najboljšega iz obeh svetov: modernega, vihravega, internetnega in tradicionalnega, premišljenega, knjižničarskega.

Jan Pisanski
asistent na

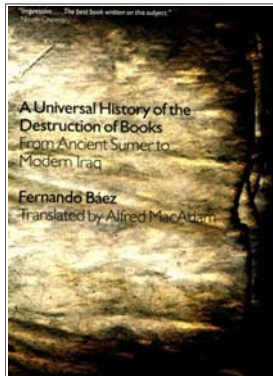
Oddelku za bibliotekarstvo,
informacijsko znanost in knjigarstvo
Filozofska fakulteta,
Univerza v Ljubljani

NA ZMENEK Z NELAGODJEM

A universal history of the destruction of books: from ancient Sumer to modern Iraq

POVABILO K
BRANJU

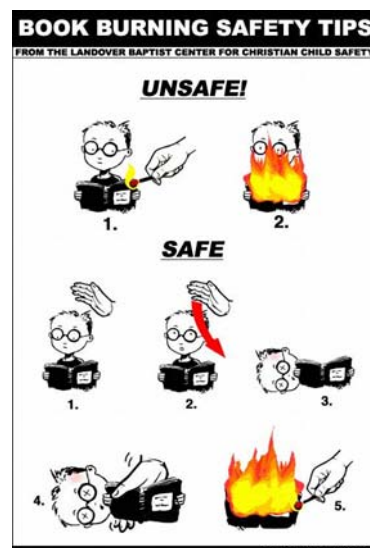
Nekatere zgodbe so napisane na način, ki nas moti. Ker so povedane z drugačnih, nam nenavadnih zornih kotov in zato pustijo nek pečat, ki se jih drži še dolgo časa. Majhen del teh je še bolj provokativnih, ker nam govorijo stvari, ki jih nočemo slišati

in nam predstavljajo moralno sporna spoznanja o nas samih. Takšna dela nas namreč obtožujejo takšnih in drugačnih zločinov. Običajno se seveda to dogaja na način, da se v delu obtožuje le posameznika ali del populacije, ostali pa v pokroviteljskem nazoru prikimavamo in se strinjamo. Problem nastane, ko grešnega kozla ni nikjer drugje kot v zrcalu zgodovine. Naše zgodovine, ki jo vsesplošno dojemamo kot razvoj k boljšemu. Avtor **Fernando Báez**² je

s svojim delom, katerega naslov bi lahko prevedli kot *Univerzalna zgodovina uničevanja knjig* storil natanko to. Postavlja nas v paradoksalen položaj. Kot bralci smo v toku branja prisiljeni sprejemati **zgodovinski razvoj kulturnih knjižničnih zakladov in njihovo uničenje hkrati**. Takšno ali drugačno. In medtem, ko nam je spočetka vse skupaj zanimivo, poučno, intrigantno, se v medvrstičju rojevajo le še bizarne ideje o človeku, nevrednemu svojega slovesa.

Običajno se tovrstna čtiva večidel izgubijo. Zgodovine knjig niso več zanimive, vsaj takšen je moj osebni vtis. Ponujam argumente: najprej je večina le-teh pokroviteljsko zavržena predvsem zaradi grenkega priokusa nasproti vsakemu poizkusu, ki bi nas na ubornih nekaj-sto straneh malega A5 formata skušal naučiti kako veliko zgodbo; vzlic sunkovitemu premiku v digitalni svet so debate usmerjene predvsem v prihodnost in prihodnjo usodo knjige; poleg tega obćim zgodovinam nikoli ni kaj prida pomagalo, če so nosile (pre)močan moralni naboj, ker jih je obćajno to trivializiralo; in slednjič, če privzamemo, da so večino zgodovinskih knjig napisali, s svojega stališča seveda in z jas-

Slika 1: Kako varno sežgati knjigo
(vir slike: <http://www.landoverbaptist.org/news1003/bookburningsafety.jpg>;
dostopano 10.3.2009)

nim namenom, zmagovalci, potem imamo že v začetku problem, kaj je sploh namen te knjige - knjige brez jasnih namenov pa ne uživajo večje popularnosti.

Zaradi teh "malenkosti" je vredno knjigo prebrati. Naravnost rušilno deluje nasproti vsem tem argumentom, kajti jasno je, da **gre za veliko zgodbo**, ki jo je avtorju uspelo spraviti v tako majhen format; prav tako je jasno, da je sporočilo knjige namenjeno **prihodnosti in usodi knjig**;

1 Fernando Báez, *A universal history of the destruction of books: from ancient Sumer to modern Iraq* Atlas & Co., New York, 2008.

2 Báez, direktor nacionalne knjižnice v Venezueli, je v svetu zgodovinarjev knjige in kulturne dediščine močna figura. Med drugim je pomagal UNESCO sestaviti poročilo o škodi, ki jo je napravila vojna v Iraku; knjiga, ki jo danes prebiramo, pa je pravzaprav njegova disertacija. Več o avtorju na <http://www.fernandobaez.galeon.com/cvtae551743.html> (dostopano 12.3.2009) in avtorjev blog na <http://fernandobaez.blogspot.com/> (dostopano 12.3.2009).

ni trivialna, ker ne skuša moralizirati neposredno in ker je skrajni čas, da dojamemo, da **nekaterih zgodovin ne napišejo zmagovalci.**

Delo razdeljeno na tri dele, kjer se povsem odkrito spregovori o življenju in smrti knjižnih kultur *Mezopotamije, Egipta, Grčije, Rima, islamskega sveta*, pa vse tja do obdobja *fasišizma in Iraka*, kjer se delo tudi zaključi. Posebno zanimiva sta poglavji o knjižnici v *Aleksandriji* in o zgodbi *Nacionalne knjižnice v BiH* s konca avgusta 1992. Pa tudi druga nikakor ne zaostajajo. Ne glede na to, na kateri poljubni strani odpremo knjigo, povsod najdemo poročilo o tej ali oni knjižni katastrofi. Na straneh okoli 50-te bomo našli hipoteze o uničenju slavne *Aleksandrijske knjižnice*; tam nekje pri 104 smo pri palimpsestih; pri 175 dospevamo v leto 1671, ko je gorel *Escorial*; končamo pa pri *Iraku*, kjer se, paradoksalno zopet vrnemo na začetek. Kdo bi si bil mislil, da bomo po vseh teh letih razvoja in znanja uničevali lastno zibelko.

Avtor nas kljub vsemu popelje še nekoliko dlje. Celo poglavje *Books destroyed in fiction* je posvečeno uničevanju knjig v literaturi. Ta gesta mi je

na nek osebni način še posebno blizu, saj me privlači ideologija izenačevanja neumnosti na ravni modre in rdeče tabletk³. Namreč, težko bi našel prepričljiv argument za uničevanje kulture, pa naj bo to v knjigi ali zunaj nje. V tem poglavju se tako dotakne *E.A.Poeja, H.G.Wellsa, Lovcrafta* in seveda tudi *Umberta Eca*. Na kakšen način, si preverite v knjigi.

Poleg tega imamo še en presežek, ki ga v običajnih tovrstnih zgodovinskih pregledih ni. V splošnem gre za zanimivo poglavje o *naravnih sovražnikih knjige*, kjer spregovori o insektih, podganah, črvih, kislem papirju in internetu. O slednjem, zanimivo, nima klišejsko slabega mnenja. Nasprotno od tistih, ki trdijo, da je digitalizacija smrt knjige pravi, da je sedaj uničevanje knjig postalo precej težje, kar je pravzaprav z ozirom na nešteto digitaliziranih strani verjetno res⁴. A žal se s internetom ne omogočata le dostopnost, hitrost, pravi avtor, temveč tudi moč (samo)cenzure.

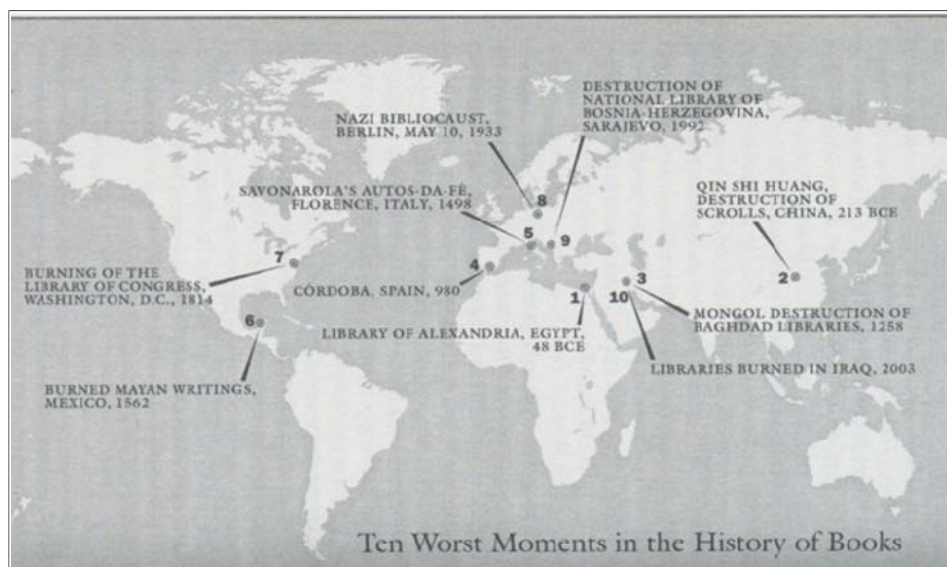
S tem se odpira novo polje, ki se ga še nismo dotaknili. Eno izmed pomembnih spoznanj tega dela je tudi **raznolikost načinov, na podlagi katerih lahko knjigo uničimo.**

Iznajdljivost, s katero presekamo tok kulture, idejne zanose, revolucionarne misli ali le zapisane praktične napotke, je ogromna. Prav takšna je tudi energija, ki je (bila) vložena v to početje. Knjige namreč lahko *preprosto požgemo⁵, vržemo v vodo, zažidamo, jih izgubimo, založimo, prepovemo, označimo za nepravne, nezaželjene, škodljive, jih po nesreči polijemo s kako konzumirajočo substanco, jih uporabimo namesto obtežilnika, jih podarimo osebam, ki jih ne bodo brale, jih cenzuriramo in jih s tem vsaj delno uničimo, jih uporabimo namesto razvlažilnika zraka ali na splošno namesto kake dekoracije v sobi, jih ne prevedemo, jih slabo prevedemo, jim postavimo previsoko ceno, jim postavimo prenizko ceno, jih dajemo zastoni, jih podarjamo ob neprodanem časopisu, jih ne omenjamo ali pa jim pišemo slabe recenzije*. In glede na pestrost tega početja ne smemo pozabiti tistega, s čimer knjige pravzaprav uničujemo najboljše: z ignoranco namreč. In verjetno to slednjo spremlja še najmanj stranskih učinkov (stroškov).

Delo, ki ga je spisal Fernando Báez, nosi veliko odličnosti⁶. Do lanskega oktobra je bilo prevedeno v trinajst jezikov. Priporočil bi ga vsem, ki jih tako ali drugače zanima zgodovina, knjige, knjižnice, politika, predvsem pa prihodnost. Na izvrsten način se ponuja tudi kot dopolnilno čtivo za vse, ki bodo v prihodnosti polagali strokovni izpit iz bibliotekarstva. Edino nečesa v tej knjigi ne boste našli: sprostitve. Občutek je podoben tistemu, ko se lačni znajdemo na kosilu z nekom, ki nam povzroča nelagodje. Nekatere zgodbe so namreč napisane na način, ki nas moti.

Tomaž Bešter

Narodna in univerzitetna knjižnica

3 Aluzija je seveda usmerjena na Matrico, kjer je glavnemu protagonistu namenjena izbira med tem, ali želi uvid v resnico, ali življenje v iluziji.

4 Učinkovit argument, ki povedano podpira je koncept Streisand učinka. Glej http://en.wikipedia.org/wiki/Streisand_effect (dostopano 10.3. 2009): gre za povratni izbruh poskusa cenzure informacij na spletu, ki konča v svojem nasprotju, torej še večji količini informacij, ki so bile predmet poizkusa cenzure.

5 O požiganju knjig se na Wikipedii nahaja obsežen članek: http://en.wikipedia.org/wiki/Book_burning (dostopano 10.3.2009).

6 Ob bok branju Báeza bi v čtivo predlagal tudi Mangelovo Zgodovino branja, mogoče celo Toliko knjig Gabriela Zaida, ki nagovarja natanko enake probleme (čeprav se spočetka temu ne zdi tako).

PRIPOVED O GRADU ŽUŽEMBERK

digitalizacija kulturne dediščine Dolenjske

PREDSTAVLJAMO

V preteklem letu je Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto v okviru posebnih nalog osrednje območne knjižnice pričela z izvajanjem projekta Dolenjski gradovi na medregijskem portalu Kamra. Zdelo se nam je, da ti veličastni stari stavbni »mogotci«, posejani širom po Dolenjski, Beli krajini in Posavju ter tako drugačni od siceršnje stavbne (ne)kulture današnjega časa skrivajo v sebi zanimive zgodbe iz davnih dni, hkrati pa počasi dobivajo tudi novo podobo in predvsem drugačno vsebino, prilagojeno sedanjemu času in prostoru.

Kastelološke literature pri nas resda ni malo, a tokratna novost je v tem, da bodo gradovi obravnavani predvsem iz spomeniškovarstvenega vidika. Dokumentarno in slikovno gradivo o (dolenjskih) gradovih, ki so se že ali se še bodo prebudili v sodobni čas, bomo predstavljali na virtualnem medregijskem pomnilniku, ki je namenjen prav tovrstnim vsebinam. No, želimo si, da bi Kamra postopoma vendarle postala eno tistih prepoznavnih spletnih mest, kamor ljudje pokukajo in izvedo mnogo o slovenski kulturni dediščini. Zato smo se povezali z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območno enoto Novo mesto (v nadaljevanju ZVKDS, OE Novo mesto), ter se dogovorili za niz predstavitev dolenjskih gradov pod skupnim naslovom Prispevek spomeniške službe pri oživljanju gradov na Dolenjskem, v Beli krajini in spodnjem Posavju. Gre za gradove, ki so v (intenzivni) obnovi, njihove predstavitve pa bodo obsegale kronološki pregled od nastanka preko različnih zgodovinskih obdobj vse do danes, na čemer je tudi poudarek. Skratka, pogled v preteklost kot temelj za načrtovanje prihodnosti. K sodelovanju vabimo tudi knjižnice in druge ustanove, društva idr. na našem območju, ki lahko kakor koli pomagajo pri celostni predstavitvi teh več stoletij starih zgradb.

Skupaj s strokovnim nosilcem projekta, ZVKDS, OE Novo mesto, smo za prvo grajsko pripoved izbrali grad Žužemberk. Zanj domačini povedo, da preprosto živijo z njim, četudi se v njem ne bi nič dogajalo, in da si nikakor ne morejo predstavljati, da ga ne bi bilo. Tam sredi trga stoji že od nekdaj, prav navezali so se nanj.

Digitalno zbirko »Grad Žužemberk« je pripravil konservatorski svetovalec Tomaž Golob, v sodelovanju z Vladom Kostevcem, predsednikom Turističnega društva Suha krajina. Zbirka je razdeljena v več poglavij: Zgodovinski podatki o gradu, Stavbna zgodovina gradu, Propad gradu, Prva faza obnove gradu od leta 1957 do 1980, Druga faza obnove gradu od leta 1981 do 2008, Konservatorski pristop k sanaciji grajskih razvalin ter Prireditve v gradu Žužemberk. Posamezna poglavja vsebujejo tudi bogat izbor slikovnega dokumentarnega gradiva, ki so ga prispevali INDOK center na Ministrstvu za kulturo, ZVKDS OE Novo mesto, Arhiv RS, TD Suha krajina in Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. Glede na to, da je v ta periodični projekt vloženo nemalo truda, entuziazma in dobre volje, še posebej s strani ZVKDS, smo se odločili, da bomo vsako predstavitev na portalu Kamra pospremili še s promocijsko elektronsko publikacijo, celoten projekt pa bi si za zaključek zaslužil tudi knjižno izdajo vsega zbranega strokovnega dokumentarnega gradiva.

Naslednja oz. letošnja grajska pripoved pa naj zaenkrat ostane še skrivnost.

Darja Peperko Golob
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

EMERGING TRENDS IN TECHNOLOGY

OBVESTILA

Spoštovani!

Rada bi Vas opozorila na konferenco, ki jo organiziramo v okviru Sekcije za informacijsko tehnologijo pri IFLI: »Emerging trends in technology: libraries between Web 2.0, semantic web and search technology« (»Najnovejši tehnološki trendi: knjižnice med spletom 2.0, semantičnim spletom in sistemi za poizvedovanje«). Konferenca bo potekala 19. in 20. avgusta 2009 v Firencah (Italija), nekaj dni pred glavno konferenco in kongresom IFLE v Milanu. Več informacij dobite na spletni strani: <http://www.ifla2009satelliteflorence.it/meeting3/meeting3.html>.

Alenka Kavčič-Čolić
Narodna in univerzitetna knjižnica

PREDSTAVLJAMO

NAJ KNJIGA NA OŠ PRULE

motivacija za branje

Uvod

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja pravi, da ima šola šolsko knjižnico. Knjižnica zbira knjižnično gradivo, ga strokovno obdeluje, hrani, predstavlja in izposoja ter opravlja informacijsko-dokumentacijsko delo kot sestavino vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Torej je primarno šolska knjižnica namenjena učencem in delavcem šole za podpiranje učnega procesa, ter razširjanje in poglobljanje znanja. Knjižnica oziroma knjižničar vzgaja učenca v bralca na vseh stopnjah njegovega razvoja, vzgaja ga v samostojnega uporabnika knjižničnega gradiva in informacijskih virov.

Poleg vzgojno-izobraževalnega procesa poteka v naši knjižnici veliko drugih dejavnosti. Z njimi želim učence dodatno spodbuditi k samostojni uporabi knjižnice in iznajdljivosti ter brskanju po gradivu. Kot najbolj pomembna oblika spoznavanja knjig, literarnih junakov v naši knjižnici, je uganke meseca¹. Z reševanjem uganke učenci spoznavajo vsebine tako leposlovnih kot strokovnih gradiv.

Ob individualni izposoji večkrat skupaj z uporabnikom (učencem) poiščeva primerno gradivo. Ob tem je zelo pomembno ponuditi pravo knjigo v pravem trenutku in se o vsebini na kratko tudi pogovoriti.

Ideja za pristop k novemu projektu se je porodila ravno zaradi zanimivih pogovorov z učenci, o že prebranih knjigah. V nadaljevanju prispevka je na kratko predstavljen projekt, kako poteka glasovanje na naši šoli, koliko in kdaj oddajamo glasove, kako spre-

mljamo barometer ter nekaj primerov, zakaj so učenci glasovali za določeno knjigo.

Projekt Moja naj knjiga na naši šoli

Pretekle izkušnje z delom na mladinskem oddelku splošne knjižnice, so me prepričale, da je zelo spodbudno ponuditi mladim obiskovalcem knjižnice raznovrstno in razgibano ponudbo. Učencem na naši šoli, katere spoznavam z leti in delom (nekateri imajo bivališča oddaljena iz mesta in nimajo možnosti vsakodnevnega dostopa do splošne knjižnice), želim ponuditi kar se da pestro ponudbo in spodbudno delo v šolski knjižnici. Pri razvijanju pozitivnega odnosa do leposlovja in branja nasploš, bistveno vlogo odigra povezovanje med družino, šolo ter šolsko in splošno knjižnico.

Moja najljubša knjiga je priznanje, ki se podeljuje vsako leto v dveh kategorijah po izboru mladih bralcev. Kategoriji sta najljubša slovenska mladinska knjiga in najljubša, v slovenščino prevedena mladinska knjiga. Priznanja avtorjem podelijo na slovesnosti ob mednarodnem dnevu knjig za otroke. Vodje projektov priporočajo, da naj bi se glasovanje povezovalo z bibliopedagoškimi dejavnostmi in najrazličnejšimi oblikami knjižne vzgoje. Glasujejo lahko vsi otroci, ki knjigo sami preberejo, pri čemer smejo glasovati za katero koli delo, ne glede na letnico njegove izdaje, glavna pozornost pa velja leposlovni knjigi. Knjiga, ki že peto leto dobi največ glasov mladih bralcev, prejme zlato priznanje, nato pa se jo po pravilniku o priznanju Moja najljubša knjiga izloči iz glasovanja v

naslednjih letih² (povzeto po spletni strani naj knjige).

Projekt in samo glasovanje za naj knjigo na naši šoli, se je uradno začelo 3.11.2008. Ponudba nove oblike sodelovanja med učenci in šolskim knjižničarjem je takoj prinesla dodatno zanimanje za knjige, branje in sodelovanje pri sami izvedbi. Vodstvo in kolektiv sodeluje in je v veliko pomoč pri izvedbi projekta.

Najprej smo skupaj z učenci pripravili kotiček, kjer se nahajajo glasovnice in oddajna škatla. Škatlo smo opremili z zanimivimi literarnimi motivi in jo postavili na vidno mesto. A kmalu je postala premajhna, zato smo pripravili novo.

Poleg glasovnic je bilo potrebno poskrbeti za oglaševanje. Pripravil sem napise in vabilo k sodelovanju. Navodila sem objavil na vratih knjižnice, panoju, kjer se nahajajo glasovnice in na spletni strani šolske knjižnice. Pomembno navodilo za učence je bilo tudi, da so v letošnjem šolskem letu iz glasovanja izločene, že v preteklih letih nagrajene, knjige Anica, Harry Potter in Košarkar naj bo.

Nad kotičkom z glasovnicami pa je obešen tudi barvni plakat z naslovnici knjig in nagovorom: Katera pa je letos tvoja naj knjiga? Napiši svojo naj knjigo na glasovnico, ki jo najdeš v knjižnici, izpolnjeno in podpisano vrzi v škatlo! Spremljaj barometer in skupaj z ostalimi sodelujočimi izberi najljubšo knjigo slovenskih osnovnošolcev. Tekmovanje za naj knjigo se bo zaključilo marca 2009.

1 Škrli, G. Knjižna uganke meseca. V: Šolska knjižnica, letn. 18, št. 1-2.

2 http://www.naj-knjiga.si/o_priznanju/index.aspx.

Glasovanje, žrebanje ter objavljanje rezultatov

Do 6.2.2009 smo oddali 1778 glasov. Učenci pridno glasujejo, zapisujejo in brskajo med knjigami. Med obiskom knjižnice se pogovarjamo o že prebranih knjigah. Tako izmenjujemo mnenja, en drugemu prebujamo željo po branju določenega naslova. Velikokrat se zgodi, da učenci tudi predlagajo kakšen zanimiv naslov, katerega tudi vključim v nabavni načrt.

Pri samem pouku, v okviru bibliopedagoških ur ugotavljamo, kaj je tisto, kar radi berejo. Ob glasovanju tako vedno vprašam, zakaj berejo knjige, ali raje berejo nove knjige ali stare in si pridno beležim njihove odgovore, o katerih malo več kasneje.

Učenci so samostojno ali s pomočjo staršev, učiteljic, knjižničarja, začeli z izpolnjevanjem glasovnic. Na glasovnico morajo napisati svoje ime in priimek, avtorja in naslov najljubše knjige. Če se zatakne pri avtorstvu ali točnemu naslovu, vedno z veseljem pomagam. Prvošolčkom, in vse tja do tretjega razreda, pomagam izpolnjevati glasovnice. Tukaj gre za

obojestransko zadovoljstvo. Tudi starši me pridejo vprašati za avtorstvo določene knjige in tako tudi njim pomagam, da skupaj rešimo glasovnico za njihovega otroka. Če se knjiga nahaja na knjižnih policah, jo skupaj poiščemo, drugače pa pogledamo v katalog in skupaj zapišemo. Velikokrat se o knjigah in branju pogovarjam tudi z učenci v jutranjem varstvu, kjer sem dvakrat tedensko.

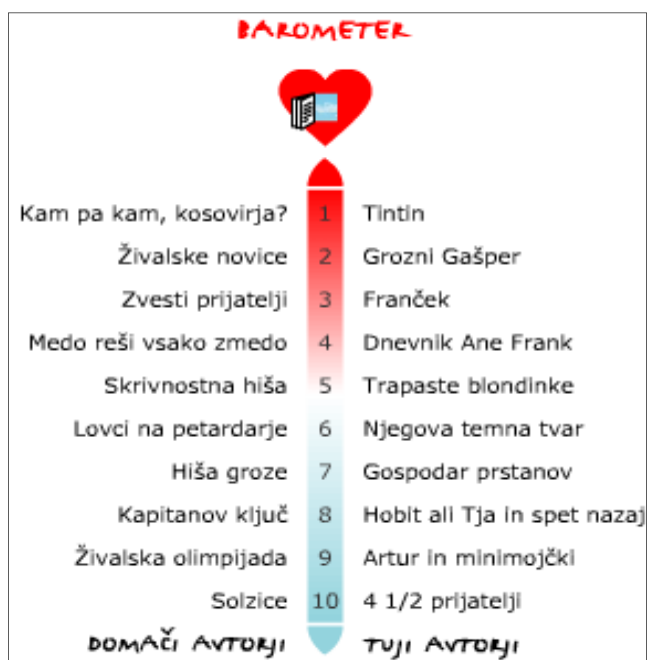
Vidim, da je glasovanje intervalno, se pravi, ko prihajajo v knjižnico po skupinah učencev (podaljšano bivanje, interesne dejavnosti) in glasujejo. Najmlajši pa radi ponavljajo med seboj. Zelo radi sodelujejo in se potem tudi med seboj pogovarjajo. Tudi glasovanje za določen naslov se giblje skupaj z bralno značko in domačim branjem. Ob domačem branju so učenci navdušeni nad določenim naslovom. Tako se je zgodilo s knjigo Kam pa kam, kosovirja Svetlane Makarovič in Kekcem. Vsi so bili tako navdušeni, ko smo obnovili zgodbo in ti dve knjigi sta nekaj časa kraljevali na lestvicah. Starejši učenci svetujejo mlajšim glede vsebin, še posebno nekaj

deklet iz 7. razreda - zelo natančno in slikovito razlagajo dele zgodb in priporočajo ostalim. Imajo bogat besedni zaklad in dolg spisek že prebranih knjig.

Razmišljal sem tudi o nagrajevanju glasovalcev. Na sestanku z ravnateljem šole, sem se z njim dogovoril, da je naš meceni, ki priskrbi fond za nagrade (knjižne nagrade). Tudi na založbe sem se že obrnil, vendar ni ravno velikega odziva. V knjige, ki jih prejmejo srečni izžrebanci, napišem tudi kratko posvetilo z mislijo.

Najbolj priljubljena knjiga med mladimi bralci na naši šoli je trenutno še vedno Grozni Gašper in vse njegove prigode. Njega, poleg Nodija, poznajo skoraj vsi. Za njegove hudomušne dogodivščine večkrat glasujejo in mi ob tem povedo, kaj jim je bilo posebej všeč. Več o vsebinskem delu in obnovah malo kasneje.

Glasovnice urejam največkrat ob koncu delovnega tedna ali med kakšnim popoldnevom. Izpisujem naslove knjig v tabelo, kjer si beležim število glasov. Ko se bliža konec meseca, glasovnice razdelimo po

Slika 1: Šolski barometer na dan 6.11.2008

Slika 2: Šolski barometer na dan 6.2.2009

naslovih knjig. Pri tem mi pomagajo učenci, ki z veseljem razvrščajo glasovnice. Ko vse glasovnice vnesem v računalnik in na spletno stran www.naj-knjiga.si, z učenci opravimo žrebanje. Vse pravilne in podpisane glasovnice položimo v veliko škatlo, potem pa na slepo izžrebamo tri srečneže. Pripravim obvestilo o žrebu, katerega obesim na oglasni deski.

Poleg rezultatov pa je na oglasni deski objavljen vedno trenutni barometer, prekopiran s spletne strani, tako da lahko sami spremljajo vrstni red tujih in domačih avtorjev.

V spodnji preglednici so zabeleženi naslovi knjig in število glasov, ki jih beležim sproti ob pregledovanju glasovnic. Do 6.2.2009 so učenci glasovali že za 148 različnih knjig.

Preglednica 1: Seznam in število najpogostejših glasov od 3.11.2008 do 9.2.2009

Št.	Naslov	Št. glasov
1	Grozni Gašper	171
2	Tintin	98
3	Nodi	61
4	Franček	59
5	Kekec	53
6	Soba nočne more	42
7	Kam pa kam, Kosovirja?	38
8	Novohlačniki	36
9	Slovenska knjiga rekordov 2008	36
10	Asterix	35
11	Zvesti prijatelji	35
12	Zgodbe iz Narnije	31
13	Mala čarovnica Lili	30
14	Strogo zaupno!: velika knjiga za detektive	30
15	James in breskev velikanka	29
16	Princeskini dnevniki	29
17	Polnočna kukavica in druge zgodbe	28
18	Guinnessova knjiga rekordov	27
19	Artur in Minimojčki	23
20	Kosovirja	21

Razstave

Ob uvedbi projekta glasovanje za naj knjigo smo začeli z učenci pripravljati tudi razstave najljubših knjig. Vedno so utemeljili, zakaj so razstavili določeno knjigo. Zelo radi razstavijo svoje najljubše knjige in tako pokažejo ostalim, kaj je zanimivo za branje.

Izzval sem jih z vprašanjem »Zakaj rad/a bereš?« Dobil sem zelo zanimive odgovore (zapisal sem jih dobesedno tako, kot so mi jih učenci povedali):

- Meni je branje izziv, vse to mi prestavlja neko oviro, katero rada preplezam.
- Sam sem zelo radoveden, ko mi vi poveste nekaj stavkov iz knjige in če me zanima, si želim sam odkriti kaj se zgodi.
- Meni pa mami pravi, da je branje pomembno za moj besedni zaklad. In potem vem več besed, tudi angleških, ker veliko berem tiste s številko označene knjižice. Z mami jih najdeva v knjižnici. Take tanke so.

In res so izbrali svoje knjige. Ob tem sem jih povprašal, čemu so se odločili za določeno knjigo? Odgovori so zapisani ob vsakem naslovu. Navedel sem le nekaj primerov (zapisal sem jih dobesedno tako, kot so mi jih učenci povedali):

Detektiv Kvjatkovski – Zarota z žvečilnim gumijem

Zelo rad berem detektivske ali vohunske knjige. Rad raziskujem. Tudi doma sem si naredil izkaznico. Knjige iz te zbirke so zelo zanimive. Tudi smešne. V tej zgodbi pa je primer, da iz Olginega kioska izginjajo žvečilni gumiji. In detektiv se ob raziskovanju primera znajde v nevarnosti.

Brezina: Zlato grofa Drakula

Nasploh mi je Zbirka Novohlačniki všeč. V tem delu pa so povabljeni na grad Drakule in tam iščejo zaklad. Napeta in strašljiva zgodba.

Cabot: Princeskin dnevnik

Zgodba je podobna Pepelki. Mia izve, da je resnična potomka plemstva. Sama velikokrat sanjam, da bi bila princeska in bi se zaljubila v princa ter bi nosila lepe obleke. Zelo so mi všeč vpisi dnevnika, ker me spominjajo na moj dnevnik.

Casalis: Mišek tip se zlaže

Slike so zelo velike. Sam se že znajdem z velikimi črkami. Naučil sem se, da se ne smemo lagati. Ker potem te nihče ne mara in ti ne verjame.

Kaye: Samostojna Amy

Fantazija je zakon. Spletke in detektivsko delo pa je najboljše delo. Cela zbirka mi je všeč. Zgodba je moderna, saj se ukvarja z DNK, internetom, kloni in prihodnostjo. Amy je mlada in vedno pomaga.

Kopietz: Skrivnostna žoga

Knjige tega avtorja so zanimive predvsem zaradi različnega branja. Všeč mi je, da mi knjiga ponudi več različnih izhodov ali odločitev. Ko berem, vedno drugače zaključim poglavje. In tukaj gre za skrivni zaklad, skrite diamante v žogi.

Krings: Mravlja Marička

S knjigo učim tudi sestro. S pravljico sem se naučila, da ne smem biti nesramna in se ne smem norčevati z drugih. Prijatelji so pomembni, ker nam ni dolgčas.

Pilkey: Kapitan Gatnik in kisle kumari-ce

Všeč mi je zaradi slikic in tistega, kako premikaš strani in se premika tudi slika.

Prvi primer. Detektiv Miki

Knjiga ima lepe ilustracije, nastopa Miki Miška. Poznam ga že iz vrtca, ko mi je mamica kupovala Mikijev zabavnik. V tej knjigi je detektiv, ki raziskuje skrivnostne primere. Pa tudi črke so večje.

Tintin

Zelo rad berem stripe. Všeč mi je, ker ni veliko besedila, slike pokažejo veliko več in so zanimive. Dobro je, ker se izgubim po svetu in raziskujem. Rad raziskujem in rešujem svoje junake iz nevarnosti.

Velthuijs: Žabec in zaklad

Meni je mami prebrala to knjigo. Izbrala sem si jo za bralno značko. Rada imam živali. Ko pa sem poslušala to pravljico, sem spoznala nekaj lepega. Kako je pomembno prijateljstvo in pogum. Malo me je bilo strah, ko sta žabec in medved

padla v jamo.

Whybrow: Gregor in dinozavri v živalskem parku

Zelo rad imam dinozavre. In v tej knjigi so velike črke. Zelo so smešni. In Gregor veliko sprašuje in rad bi pomagal ogroženim živalim. Naredil je risbe, da bi pomagal živalim. In iz njegovih risb so nastale voščilnice. In ima prijatelje dinozavre. Tudi jaz bi jih imel.

Slika 4: Druga razstava

Slika 3: Prva razstava

Fotografije razstav

Prvo razstavo je pripravilo 6 deklet iz različnih razredov. V kotičku naj knjige se razstave menjajo priložnostno. Nimamo vnaprej določenega termina, kdaj se razstava zamenja. Pomembno je, da so knjige pravilno razvrščene in zaščitene. Pripravimo tudi abecedni seznam razstave.

Ugotovitve in zaključki

Med izposajo in bibliopedagoškimi urami se z učenci pogovarjamo tudi o motivaciji oziroma navduševanju. Ugotavljam, da učenci, s katerimi doma berejo starši, bratje, stari starši, sestre, veliko raje listajo in se trudijo sami brati. Ti učenci nikakor ne berejo zgolj zaradi nagrad in priznanj. Berejo zaradi sebe, bogatenja besednega zaklada, potovanja po domišljiji in pridobivanja novega znanja. Se pa opazi upad motivacije za branje zlasti v višjih razredih

osnovne šole (zadnje triletnje). Učenci so izpostavili tudi razliko pri branju leposlovja in branju neumetnostnih besedil. Razlike se pojavijo pri doživljanju, motivaciji (zunanja/ notranja) in namenu. Ker branje literature pomembno vpliva na otrokov razvoj ter oblikovanje odrasle osebe, je spodbujanje le-tega še toliko bolj pomembno.

Ob tem je dobila dobro idejo tudi učenka, ki je glavna urednica šolskega glasila za prispevek o glasovanju za naj knjigo. Zapisala je pogovore z učenci o njihovih najljubših knjigah.

Vsak dan bolj učenci posedajo ob kotičku, kjer je razstava naj knjig in jih listajo ter se o njih pogovarjajo. Če najdejo kakšno, ki bi jo radi prebrali, imamo dogovor, da si jo lahko izposodijo, če predlagajo svojo naj

knjigo v zamenjavo na razstavo.

Za konec pa bi rad predstavil še odstopanja ali enakosti med glasovi naših učencev in glasovanjem drugih šol ter splošnih knjižnic. Prikaz na spodnjih barometrih.

Iz barometra lahko razberemo, da med domačimi avtorji vodi Vandot s Kekcem, med tujimi avtorji pa Simon z Groznim Gašperjem. Že na drugem mestu so razlike. Na naši šoli drugo mesto zasedata Kam pa kam, kosovirja in Tintin. Na državnem nivoju pa si drugo mesto delita naslova Živalske novice in Pet prijateljev. Ravno tako so razlike na tretjem mestu.

Gregor Škrli
OŠ Prule, Ljubljana

gregor.skrli@guest.arnes.si

Slika 5: Šolski barometer na dan 6.2.2009

Slika 6: Slovenski barometer na dan 6.2.2009

Viri:

- GRADIŠAR, V., Češnovar, N. (1997). Kaj motivira knjižničarje zaposlene v javnih zavodih. *Knjižnica*, 41 (2-3), 75-88.
- ŠKRLJ, G. (2008). Knjižna uganka meseca. *Šolska knjižnica*, 18 (1-2), 94-99.
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. (29.02.1996). Pridobljeno 4.2.2009 s spletne strani: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r05/predpis_ZAKO445.html.

OBVESTILA

„KNJIŽNIČNE PRAVICE UPORABNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI“

tiskovna konferenca ZBDS, 3. april 2009

Z novomeško deklaracijo, sprejeto na strokovnem posvetovanju knjižničarjev splošnih knjižnic v Novem mestu leta 2005, so knjižničarji spodbudili živahnejšo delo knjižnic pri razvijanju dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za prebivalce s posebnimi potrebami. Njihova prizadevanja podpira tudi Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) s prevajanjem IFLA (Mednarodna zveza knjižničarskih združenj in organizacij) smernic za organizacijo knjižnične dejavnosti za posamezne skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

ZBDS s priporočili, ki so rezultat dobre prakse in izkušenj, ponuja oporo sistematičnemu razvijanju in vzdrževanju knjižničnih storitev za prebivalce s posebnimi potrebami znotraj knjižničnega sistema. Spodbuditi želi prepotrebno sodelovanje strokovnih služb in društev, ki zastopajo posamezne skupine prebivalcev s posebnimi potrebami, pri uveljavljanju njihovih pravic po dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev. S tem namenom so do sedaj izšle naslednje publikacije:

- Nielsen, G. & Irvall, B.: **Smernice za knjižnične storitve za osebe z disleksijo**. Ljubljana: ZBDS, 2007. ISBN 978-961-90557-9-3.
- **Smernice za lažje berljivo gradivo. Smernice za knjižnične programe opismenjevanja**. Ljubljana: ZBDS, 2007. ISBN 978-961-6683-00-5.
- Lehmann, V. & Locke, J.: **Smernice za knjižnične storitve za zapornike**. Ljubljana: ZBDS, 2007. ISBN 978-961-6683-06-7.

V pripravi za objavo je prevod publikacije **Libraries for the Blind in the Information Age - Guidelines for development** (ed. R. Kavanagh & B. Christensen Sköld. IFLA: Haag, 2005). V načrtu za prevajanje pa so: **Guidelines for Library Services for Young Adults**. IFLA: Hague, 2008; **Guidelines for Library Services to Persons with Dementia**. H. Arendrup Mortensen & G. Skat Nielsen. IFLA: Hague, 2007; **Guidelines for Library Services to Babies and Toddlers**. IFLA: Hague, 2007; **Guidelines for Libraries Serving Hospital Patients and the Elderly and Disabled in Long-Term Care Facilities**. IFLA: Hague, 2000.

Omenjene knjižice sodijo na knjižno polico vsake knjižnice. So tudi koristen pripomoček za vse, ki morajo oblikovati vsem razumljiva sporočila, za tiste, ki poklicno ali ljubiteljsko razvijajo pismenost in dostopnost bralnih virov in informacij. Z njihovimi praktičnimi nasveti prepoznamo težave dislektikov in posameznikov z

drugimi bralnimi težavami, zmoremo izbrati zanje primerne bralne vire, napisati razumljiva sporočila in njim primerno urediti knjižnice in knjižnične storitve. Posamezniku lahko pomagajo spoznati vzrok težav pri sprejemanju informacij in ga seznanijo z možnostmi, ki mu jih knjižnica ponuja pri njihovem premagovanju.

Priporočamo njihovo predstavljanje, branje, saj so teme, ki jih obravnavajo, pri nas slabo poznane, tako pri uporabnikih kot pri piscih, založnikih, posrednikih informacij in drugih. So pa tesno povezane s pravico do branja, informiranja. Tudi z njihovo pomočjo se lahko piše drugače, zalagajo se tudi drugačne knjige, razvija drugačno delo v zaporih...

Izdajo brošur je v okviru sofinanciranja dejavnosti ZBDS podprlo Ministrstvo za kulturo, Smernice za lažje berljivo gradivo pa tudi Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport v okviru Akcijskega načrta Nacionalne strategije za razvoj pismenosti. Brošure lahko naročite pri ZBDS, Turjaška 1, Ljubljana.

Ob izdaji knjižice **Smernice za knjižnične storitve za zapornike** ZBDS pripravlja predstavitev publikacije. Pogovor bo v petek, 3. aprila 2009, ob 11. uri v MKL-Knjižnici Otona Župančiča, Ljubljana, Kersnikova 2 (3. nadstropje).

Program

11.00 - 11.45

Prevodi IFLA smernic: dr. Melita Ambrožič, predsednica ZBDS

Organiziranost in delovanje knjižnic v slovenskih zaporih: Katja Čop, bibliotekarka, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Smernice za knjižnične storitve za zapornike: dr. Silva Novljan

11.45 - 13.30

Kako do boljših knjižničnih storitev za zapornike in druge skupine s posebnimi potrebami?

Na pogovor so povabljeni: predstavniki Ministrstva za kulturo, Ministrstva za pravosodje, Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Urada varuha človekovih pravic, Agencije za knjigo, Centra za razvoj knjižnic pri NUK, osrednjih splošnih knjižnic in knjižnic v zaporih in drugi.

Vabljeni!

OBVESTILA

NAR št. ____ / 2009

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Turjaška 1, LJUBLJANA
Davčna številka: SI93212151

NAROČILNICA ZA PUBLIKACIJE

Ustanova / Fizična oseba _____

Ulica _____

Poštna številka _____ Kraj _____

Odgovorna oseba _____ Davčna številka _____

E-pošta _____ Tel. _____

Naročamo naslednje publikacije (obkrožite številko pred zeleno publikacijo in vpišite število izvodov):

1. Zbornik ZBDS ob 50 letnici delovanja, Portorož, 1997	4 EUR _____ izvodov
2. Tradicionalni mediji v sodobni informacijski družbi, Maribor, 2000	6 EUR _____ izvodov
3. Knjižnice in javnost, Bled, 2002	6 EUR _____ izvodov
4. Vizija razvoja knjižničarstva v Sloveniji, Otočec, 2003	6 EUR _____ izvodov
5. Vloga specialnih in visokošolskih knjižnic v procesu evropske integracije, Ljubljana, 2004	6 EUR _____ izvodov
6. Informacijski viri in storitve knjižnic v elektronskem okolju, Portorož, 2005	15 EUR _____ izvodov
7. Informacijska pismenost med teorijo in prakso
: vloga visokošolskih in specialnih knjižnic, Ljubljana, 2006	15 EUR _____ izvodov
8. Knjižnice za prihodnost : napredek in sodelovanje, Bled, 2007	17 EUR _____ izvodov
9. Prvi strokovni standardi za slovenske javne knjižnice, Ljubljana, 2007	7 EUR _____ izvodov
10. Smernice za knjižnične storitve za osebe z disleksijo, Ljubljana, 2007	8 EUR _____ izvodov
11. Smernice za lažje berljivo gradivo. Smernice za knjižnične programe opismenjevanja, Ljubljana, 2007	8 EUR _____ izvodov
12. Spominski zbornik : 60 let strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev, Bled, 2007	13 EUR _____ izvodov
13. Kakovost v visokošolskih in specialnih knjižnicah, Ljubljana, 2008	14 EUR _____ izvodov
14. Smernice za knjižnične storitve za zapornike, Ljubljana, 2008	6 EUR _____ izvodov

Naslov za dobavo (v primeru, da se razlikuje od naslova naročnika):

Stroške poštnine za dobavo krije naročnik.

Osebni prevzem publikacij po predhodnem dogovoru je v NUK, Vložišče, Turjaška 1, 1000 Ljubljana (vpišite »osebni prevzem« v naslov za dobavo).

Datum:

Podpis in žig:

Dodatne informacije o publikacijah, naročilih in plačilu: martina.kerec@nuk.uni-lj.si.

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Turjaška 1, LJUBLJANA

Davčna številka: SI93212151

NAROČILNICA ZA PUBLIKACIJE

Ustanova / Fizična oseba _____

Ulica _____

Poštna številka _____ Kraj _____

Odgovorna oseba _____ Davčna številka _____

E-pošta _____ Tel. _____

Naročamo naslednje **brezplačne** publikacije (obkrožite številko pred želeno publikacijo in vpišite število izvodov):

1. Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja
- dopolnilo, I. posvetovanje, Ljubljana, 1985 _____ izvodov
2. CTK : 1949-1989 : 40 let dela za univerzo in gospodarstvo, Ljubljana, 1989 _____ izvodov
3. Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja
: za vključevanje v Evropo, III. posvetovanje, Ljubljana, 1990 _____ izvodov
4. Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja:
za vključevanje v Evropo. Strateška povezava specialnih knjižnic in managementa,
IV. posvetovanje, Ljubljana, 1992 _____ izvodov
5. Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja.
Kakovost storitev v specialni knjižnici, V. posvetovanje, Ljubljana, 1994 _____ izvodov
6. Vloga specialnih knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja.
Organizacijski, tehnološki in komunikacijski izzivi v specialnih knjižnicah, VI.
posvetovanje, Ljubljana, 1996 _____ izvodov
7. 50 let Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani : 1949-1999, Ljubljana,
1999 _____ izvodov
8. Razvoj visokošolskih knjižnic za univerzo 21. stoletja, 2. posvetovanje, Ljubljana,
2002 _____ izvodov

Publikacije je za brezplačno distribucijo podarila Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani.

Osebni prevzem publikacij po predhodnem dogovoru je v NUK, Vložišče, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.
Dodatne informacije o prevzemu publikacij: martina.kerec@nuk.uni-lj.si, 01 2001 110.

Datum:

Podpis in žig:

NAPOVEDNIK SPOMLADANSKIH IZOBRAŽEVANJ

najboljša investicija je investicija v izobraževanje!

OBVESTILA

Podrobnejše informacije o posameznih seminarjih in delavnicah najdete na spletnem portalu www.magcom.si, v rubriki »izobraževanja in delavnice«.

Delavnice in seminarji se bodo odvijali predvidoma v Kulturno-kongresnem centru Dolenjske Toplice.

Za katero koli izobraževanje nam lahko pišete na izobrazevanje@magcom.si ali pokličete Andrejo na 040 584 046.

MAREC 2009

19.3.2009 – Kako voditi letne razgovore in ugotavljati delovno uspešnost, da bo to motivacija za zaposlene? vsebinsko bomo obdelali tri sklope: Katere so strokovne podlage za izvedbo letnih razgovorov? Kako poteka dober letni razgovor? Kako postaviti merila za ugotavljanje delovne uspešnosti? Seminar je namenjen direktorjem in vodjem, ki izvajajo letne razgovore. Seminar bo vodil Matej Grašič, univ. dipl. org. Je svetovalec v družbi MM Svetovanje, d.o.o., ki je specializirana za izvedbo svetovalnih projektov na področju prenov organiziranosti poslovanja, sistemizacije DM in motivacijskih - plačnih sistemov v zasebnem in javnem sektorju.

24.3.2009 – Poslovno poročilo je oblika poslovne komunikacije z javnostjo; seminar bo vodil mag. Ivan Pehar, ki je knjižničarski svetovalec, ravnatelj Gradske knjižnice Zadar ter višji predavatelj na Oddelku za knjižničarstvo Sveučilišta v Zadru. Seminar je namenjen direktorjem in tistim, ki pripravljajo letna poročila javnih zavodov na področju kulture in drugih javnih zavodov.

Predstavil nam bo primer dobre prakse, uspešno poslovno poročilo Gradske knjižnice Zadar, ki je po mnenju Open Society Institute model vzorčne splošne knjižnice.

Poročilo je odličen primer, kako komunicirati z javnostjo in marketinga javnega zavoda, saj je knjižnica dobitnica prestižnih nagrad za marketing in management. Predavanje bo potekalo v hrvaščini. Vsak udeleženec bo prejel brezplačen izvod Letnega poročila Gradske knjižnice Zadar.

25.3. in 26.3.2009 – Power reading - Tečaj hitrega branja je namenjen vsem, ki bi želeli povečati hitrost branja za 50% in več ter postati bolj učinkoviti. Tečaj bo vodil Milan Vujašinović, ki je preverjen izvajalec izobraževanj nevrolingvističnega programiranja z mednarodno licenco International NLP Trainers Association. Je edini slovenski trener in eden redkih v EU, ki je izobraževanje za NLP-trenerja in New code NLP trenerja opravil pri ustanovitelju NLP-ja, dr. Johnu Grinderju ter sodeluje z njim kot njegov asistent pri mednarodnih izobraževanjih. Posebno pozornost posveča uporabi nevrolingvističnega programiranja v poslovnem svetu. Je predsednik Slovenskega društva za nevrolingvistično programiranje in koordinator Mednarodne zveze trenerjev nevrolingvističnega programiranja (International NLP Trainers Association) za Slovenijo.

APRIL 2009:

1.4.2009 - Komunikacija s težavnimi in zahtevnimi uporabniki; vodi univ. dipl. psih. Franka Bertoneceli, ki je vodja projektov v podjetju O. K. Consulting, v kratkem bo zaključila izobraževanje na magistrski stopnji študija psihologije. Dodatno se izobražuje na področju transakcijske analize in kognitivne vedenjske terapije. Glavna področja njenega dela so izvajanje

izobraževalnih delavnic ter izbor in selekcija kadrov. Referenčna podjetja izvajalke so: Mobitel, Danfoss Compressors, Iskratel, Lafarge cement, Infotehna, Smart Com, Prevent, Sodexho, Gorenje gostinstvo, Bolnišnica Golnik, Roche, OMD, TPV, PRO PLUS - POP TV, MSD, HIT, Aerodrom Ljubljana, Novi-forum itd.

Del vsebine seminarja:

kako razvozlati gordijski voz različen značajev skozi štiri osnovne življenjske pozicije:

- + + pozicija (pozicija realnosti)
- + - pozicija (pozicija večvrednosti)
- + pozicija (pozicija manjvrednosti)
- - pozicija (pozicija obupa)

vsaka oseba se vede »psihološko«: spoznali boste, zakaj in v čem so težavni pravzaprav težavni, prepoznavanje vrste težavne stranke: nesramna, vzvišena, tiha, jezna, klepetava, pretirano nezaupljiva, osnovni principi komunikacije z njimi, trening komunikacijskih veščin z različno težavnimi strankami – igra vlog.

2.4.2009 – Priprava na izpit iz ZUP (zakona o splošnem upravnem postopku) (izpit predvidoma 16.4.2009); vodi dr. Božo Grafenauer, docent. Predava na katedri za javno upravo, sodeluje pri predmetih: Javna uprava, Upravno pravo, Lokalna samouprava, Uprava in državljani na Pravni fakulteti Maribor.

3.4.2009 – Obvladovanje konfliktov na delovnem mestu; vodi spec. org. manag. Zinka Kosec, specialistka organizacije in managementa. Je avtorica strokovnih in poljudnih člankov s tega področja. Pri Richardu Bandlerju, ki se soinovator NLP™, se je v Orlandu na Floridi učila veščin Nevrolingvističnega programiranja. Znanje s pridom izkorišča pri svojih predavanjih tako, da predava na način, da si ljudje snov najlažje zapomnijo.

Iz vsebine: Konflikti na delovnem mestu so navadno posledica slabe ali pa nepravilne komunikacije. Vendar ni nujno, da je konflikt nekaj negativnega. Postanite sogovornik, ki v konfliktu vidi tudi možnosti za spremembe.

7.4.2009 – Stres na delovnem mestu; vodi prim. Marko Lovše, dr. med. Diplomiral je v Gradcu. Je specialist medicine dela v Ljubljani, družinski psihoterapevt z diplomo Kepler Inštituta na Nizozemskem in predavatelj z licenco za usposabljanje menedžerjev za stres menedžment, ki jo je prejel na Henklovi akademiji na Dunaju. »Najbolj ogroženi so produktivni in ustvarjalni – vsak deseti doživi skrajno fazo, ki se lahko konča s smrtjo.«

Iz vsebine seminarja: Kako prepoznati in ravnati v stresnih razmerah? Tehnike in metode dela, ko spremenimo stresno situacijo v konstruktivno delo, Anti-stresni program – telesne razbremenitve in duševna sprostitve med delom. Možne oblike in predstavitve uporabnih metod za telesno sprostitve: nordijska hoja – pozitivni vpliv hoje in aerobnih aktivnosti na organizem. Delavnica je sestavljena 40 % iz teoretičnega dela, 20 % učne delavnice – vodenje praktičnih vaj in 20 % aktivnega dela na sebi.

24.4.2009 – Racionalizacija dela in postopkov v knjižnicah; vodijo dr. Matjaž Žaucer, mag. Matjaž Eržen, bibliotekar Miro Pušnik. Predavatelj iz podjetja Sirius bo predstavil primer iz prakse racionalizacije oz. optimizacije, ki že poteka v eni izmed knjižnic.

Vljudno vabljeni!
Andreja Pleničar

NAJAVA STRUČNOG SKUPA

Komisija za upravljanje Hrvatskoga knjižničarskog društva, Gradska knjižnica Rijeka i Sveučilišna knjižnica Rijeka pozivaju vas

2. OKRUGLI STOL : KNJIŽNICE I SUVREMENI MANAGEMENT

Tema: Upravljanje i osiguranje kvalitete

Rijeka, Dolac 1, Sveučilišna knjižnica Rijeka, Dvorana Izložbe glagoljice
petak, 17. travnja 2009.

ORGANIZATORI:

Komisija za upravljanje Hrvatskoga knjižničarskog društva
Gradska knjižnica Rijeka
Sveučilišna knjižnica Rijeka

OČEKIVANI SUDIONICI:

- ravnatelji i voditelji samostalnih knjižnica i knjižnica u sastavu, te voditelji knjižničnih odjela, službi i programa
- svi knjižnični djelatnici
- studenti knjižničarstva

OBLIK RADA:

- pozvana predavanja
- panel diskusija

Napomena: 1. okrugli stol : Knjižnice i suvremeni management održan je 4. travnja 2008. godine u Osijeku u organizaciji Komisije za upravljanje HKD i Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

PROGRAM

09. 30 - 10.00 prijava sudionika
kava

10.00 – 10.30 pozdravni govori

I. Predavanja 10.30 – 12.30

dr. sc. Zdravko Pečar: Upravljanje kvalitetom u javnom sektoru

Dragica Turjak: ISO 9001 certifikat kvalitete u Mariborskoj knjižnici

Gorana Tuškan-Mihočić: Pokazatelji za mjerenje uspješnosti poslovanja u narodnim knjižnicama

Senka Tomljanović: Pokazatelji učinkovitosti za visokoškolske knjižnice

Zakuska 12.30 -13.30

II. Panel diskusija 13.30 -14.30

Što je kvalitetna knjižnica i kvalitetna knjižnična usluga : *dijagnoza, a onda terapija*

III. Zaključci skupa 14.30 -15.30

Očekivani završetak skupa 15.30 - 16.00 sati.

Več na: http://www.svkri.hr/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=239&Itemid=1

SEZNAM NOVOSTI INFORMACIJSKEGA CENTRA ZA BIBLIOTEKARSTVO V NUK-u (marec 2009)

NOVOSTI

1. SAVJETOVANJE za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (1 ; 2003 ; Split)
Hrvatske narodne knjižnice u svetlu IFLA-inih smjernica : zbornik radova / Prvo savjetovanje za narodne knjižnice u RH, Split, 2.-3. lipnja 2003 ; [urednice Tihana Pavičić, Jadranka Slobodanac]. - Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2004. - 162 str. : ilustr., graf. prikazi ; 25 cm
ISBN 953-500-029-2
COBISS.SI-ID 242301440
2. SCHWARTZ, Dieter
Digitale Bibliotheken und Portale. Teil 1, Elektronische Informations- und Dienstleistungsangebote in der Wissensgesellschaft / Dieter Schwartz. - Hamburg : Dashöfer, cop. 2006. - 43 f. : ilustr. ; 30 cm
ISBN 978-3-939663-37-9
COBISS.SI-ID 239648256
3. SEMOLIČ, Barbara
Portal Evropska knjižnica : opis in vrednotenje vmesnika : diplomsko delo / Barbara Semolič. - Ljubljana : [B. Semolič], 2008. - 59 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID 37871970
4. SKUPNO posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic (3 ; 2008 ; Ljubljana)
Kakovost v visokošolskih in specialnih knjižnicah : zbornik prispevkov = Quality in academic and special libraries : proceedings / 3. skupno posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic, Ljubljana, 23. oktober 2008 = 3rd Joint Conference of Special and Academic Libraries, Ljubljana, October 23th, 2008 ; [urednica Maja Božič]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2008 ([Radovljica] : Tiskarna Radovljica). - 151 str. : graf. prikazi ; 24 cm
ISBN 978-961-6683-04-3
COBISS.SI-ID 241170432
5. SLOVENIJA. Vrhovno sodišče. Centralna pravosodna knjižnica
Centralna pravosodna knjižnica : 1918 - 2008 : 90 let / [avtorji besedil Marjeta Oven, Maja Vavtar, Blanka Avguštin Florjanovič ; avtorja fotografij Miran Juršič, Maja Vavtar]. - Ljubljana : Vrhovno sodišče Republike Slovenije, 2008. - 62 str. : ilustr. ; 23 cm
COBISS.SI-ID 536545
6. STRATEGIES for a European area of digital cultural resources : towards a continuum of digital heritage : conference report : European conference, The Hague, The Netherlands, 15-16 September 2004 / the conference was organised by the Ministry of Education, Culture and Science, in the context of the Netherlands EU presidency 2004. - [S. l. : s. n., cop. 2004]. - 115 str. : ilustr. ; 25 cm
COBISS.SI-ID 232680704
7. SVOLJŠAK, Sonja
Knjižna zbirka p. Žige Škerpina (1689-1755) v ljubljanskem frančiškanskem samostanu : doktorska disertacija / Sonja Svoljšak. - [Ljubljana : S. Svoljšak, 2007]. - 324 str. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 243411200
8. ŠIRCA, Rajka
Učbenik - motivacija za uporabo (šolske) knjižnice : diplomsko delo / Rajka Širca. - Ljubljana : [R. Širca], 2008. - 59 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 37953634
9. ŠUBIC, Mira
Prodaja knjig na netipičnih prodajnih mestih : prodaja knjig v cvetličarnah : diplomsko delo / Mira Šubic. - Ljubljana : [M. Šubic], 2008. - 84 f. : graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 37566306
10. TANNER, Simon
Handbook on cost reduction in digitisation / [author Simon Tanner]. - [Roma] : Minerva Plus Projekt, 2006. - 36 str. : tabele ; 24 cm
COBISS.SI-ID 242267904
11. TOTTERDELL, Anne
An introduction to library and information work / Anne Totterdell ; with contributions from Jane Gill and Alan Hornsey. - 3rd ed. - London : Facet Publishing, 2005. - XIV, 210 str. ; 24 cm
ISBN 1-85604-557-9
COBISS.SI-ID 11482162
12. TREDINNICK, Luke
Digital information culture : the individual and society in the digital age / Luke Tredinnick. - Oxford : Chandos Publishing, 2008. - XIII, 205 str. ; 25 cm. - (Chandos internet series)
ISBN 978-1-84334-170-3 (hb)
316.42:659.2
COBISS.SI-ID 28152325
13. TRUBARJEV in Ungnadov dar Evropi : novi Trubar v Sloveniji : ob 500. obletnici Trubarjevega rojstva in v času predsedovanja Republike Slovenije EU : spremna publikacija ob razstavi : Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, Turjaška 1, 22. maj - 29. junij 2008 / [uredil Mihael Glavan ; prevedla Martina Kerec]. - Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2008 (Ljubljana : Present). - 68 str. : ilustr. ; 30 cm
ISBN 978-961-6551-24-3
COBISS.SI-ID 239081472
14. TURK, Nana
Metode za ugotavljanje uspešnosti poslovanja visokošolskih knjižnic : magistrsko delo / Nana Turk. - Ljubljana : [N. Turk], 2006. - 111 str. : ilustr., graf. prikazi, tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32173154
15. TURNER, Anne M.
It comes with the territory : handling problem situations in libraries / Anne M. Turner ; with a foreword by Gordon Conable. - Revised ed. - Jefferson (North Carolina) ; London : McFarland, 2004. - VI, 194 str. : ilustr. ; 26 cm
ISBN 0-7864-1887-7 (broš.)
COBISS.SI-ID 243684352
16. VAN Riel, Rachel
The reader-friendly library service / Rachel Van Riel, Olive Fowler & Anne Downes. - Newcastle upon Tyne : Society of Chief Librarians, 2008. - 379 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 978-0-9559028-0-2 (broš.)
COBISS.SI-ID 243346432
17. VERLIČ, Zdenka
Statistika in ugotavljanje uspešnosti delovanja šolskih knjižnic : magistrsko delo / Zdenka Verlič. - Ljubljana : [Z. Verlič], 2004. - 144 f. : graf. prikazi, tabele ; 31 cm
COBISS.SI-ID 25555298
18. VERMA, Kusum
Digital library preservation strategies / edited by Kusum Verma. - New Delhi : Akansha, 2005. - VI, 287 str. : ilustr. ; 23 cm
ISBN 81-87606-77-0
COBISS.SI-ID 243393536
19. VIDMAR, Martina
Barvna klima kot dejavnik okolja splošne knjižnice in njen uporabnik : primerjalna študija Goriške knjižnice Franceta Bevka, Mestne knjižnice in čitalnice Idrija ter Mestne knjižnice Ljubljana - Knjižnica Prežihov Voranc (Vič) : diplomsko delo / Martina Vidmar. - Ljubljana : [M. Vidmar], 2008. - 103 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 37650274
20. WEBSTER, Peter M.
Managing electronic resources : new and changing roles for libraries / Peter M. Webster. - Oxford : Chandos, 2008. - XVI, 236 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-368-4 (pbk)
ISBN 978-1-84334-369-1 (hbk)
COBISS.SI-ID 29969669
21. WEGENER, Debby R.
Training library patrons the ADDIE way / D. R. Wegener. - Oxford : Chandos, 2006. - XV, 157 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-168-0 (hbk)
ISBN 978-1-84334-157-4 (broš.)
COBISS.SI-ID 242715648
22. ZEHN Jahre DDR, Zehn Jahre Allgemeine Öffentliche Bibliothek / [herausgegeben vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen]. - Leipzig : VEB Verlag für Buch- und Bibliothekswesen, 1959. - 90 str., [5] f. pril. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 242509312

OBVESTILA

OGLASI

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka in italijanka z opravljenim strokovnim izpitom. Med študijem sem na oddelku za Posebno knjižnično gradivo v NUK-u vsebinsko in formalno obdelovala gradivo ter opravila tečaj za bodoče udeležence COBISS iz katalogizacije monografij. Imam opravljen tudi izpit za ECDL-start. Tekoče obvlada slovenščino, italijanščino in nemščino, ki je moj materni jezik. Zadnje leto sem delala v knjižnici Oton Župančič, kjer sem sortirala in vstavljala gradivo. Seznanila sem se z ureditvijo gradiva v vseh oddelkih. Zaposlitev iščem v katerikoli knjižnici, saj mi je knjižničarsko delo v veliko veselje. Dosegljiva sem na telefonski številki 031 581 366.

DELO IŠČE

FRANCI MAGAJNE, Glinška ulica 7, 1000 Ljubljana
GSM: (031) 279 052

E-pošta: franci.magajne@volja.net

Zaposlitveni cilj: Zaposlitev na delovnem mestu organizatorja nabave za polni delovni čas.

Rojstni podatki: rojen 28.4. 1977, v Ljubljani, državljani Republike Slovenije..

Izobrazba: gimnazijski maturant (V. stopnja), diplomirani upravni organizator (VII.. stopnja)

Delovne izkušnje:

- aktivni prostovoljec v Mestni knjižnici v Ljubljani, zaupana so mi dela leposlovnega in neknjižnega gradiva; uporabljam Cobiss sistem pri urejanju in iskanju knjiž-

nega in neknjižnega gradiva,

- redno delavno razmerje v podjetju Sintal d.d., varnostnik za zasebno varovanje,
- trimesečno javno delo v Mestnem muzeju Idrija, urejanje arhivske in tekoče dokumentacije ter vodenje strank po cerkljanskem muzeju, Partizanski bolnišnici Franja, ter rojstni hiši Franceta Bevka; opravljanje del blagajnika, prodaja vstopnic, vodenje blagajne ter skrb za zupan denar,
- dijaško in študentsko delo v skladišču in proizvodnji tovarn Eta Cerkno in Kolektor Idrija

Znanja:

- tuji jeziki: aktivno angleščina, pasivno nemščina ter znajdem se v italijanskem jeziku,
- računalništvo: urejevalnik besedila Word, osnove Excela. Uporabljam Outlook ter Powerpoint in dobro se znajdem na internetu.
- Pridobljen certifikat ECDL START.
- Vozniško dovoljenje b-kategorije ter lastno vozilo.
- Dodatna izobraževanja: opravljen strokovni izpit iz bibliotekarstva.
- Sposobnosti in lastnosti: vztrajnost, usmerjenost v dosego cilja, sposobnost samostojnega in skupinskega dela.

Želim Vam veliko delovnih in osebnih uspehov ter Vas v pričakovanju vabila na osebni razgovor na katerem bi me še podrobneje spoznali lepo pozdravlja.

NAVODILA AVTORJEM

OBVESTILA

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev.

Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni

obliki (ime in priimek), in sicer z začetno navedbo "Od leve proti desni: ...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!